

Medborgarundersökningen 2023

Medborgarundersökningen i Ale kommun 2023

Innehåll

Inledning.....	2
Medborgarundersökningen i Ale kommun.....	2
Genomförande och metoder.....	3
Svarsfrekvenser i olika grupper	3
Svarsfrekvenser mellan olika frågeområden	4
Resultat och analyser av bedömningsfrågorna	5
Boende och boendemiljö	6
Bibliotek, kulturliv och mötesplatser.....	8
Idrott, motion och friluftsliv	16
Lokala arbets- och utbildningsmöjligheter	20
Resor och kommunikationer	21
Trygghet i samhället	25
Underhåll av den offentliga miljön	33
Övriga bedömningsfrågor.....	37
Bemötande, information och inflytande	37
Förtroende.....	37
Jämlikhet och integration	37
Klimat och miljöarbete	37
Skola och omsorg.....	37
Kommunen som helhet	38
Andra frågor i enkäten.....	38
Avslutning.....	40

Bilaga 1. Andelstabeller med samtliga resultat

Bilaga 2. Andelstabeller med Ale kommuns tilläggsfrågor

Bilaga 3. Diagram med resultat från SCB

Bilaga 4. Teknisk rapport från SCB

Inledning

Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning är en attitydundersökning som görs på uppdrag av kommuner för att mäta hur kommuninvånare ser på sin kommun. Vad är de nöjda med och vad kan förbättras?

Medborgarundersökningen har genomförts sedan 2005 av SCB på uppdrag av Sveriges kommuner. Under åren 2005 till 2016 genomfördes enkäten två gånger årligen, och från 2017 har enkäten genomförts en gång per år. Under perioden 2010 till 2020 användes samma enkät, men från och med 2021 har en ny enkät använts. För närvarande innehåller undersökningen 128 frågor inom ett flertal olika områden, där invånarna bland annat får svara på hur de ser på tryggheten i samhället, på sin boendemiljö och på hur de ser på kommunens klimatarbete.

Hösten 2023 genomfördes undersökningen i 162 av Sveriges 290 kommuner och totalt gavs drygt 200 000 svenskar möjlighet att besvara enkäten. Insamlingen för 2023 års undersökning pågick under augusti till november. SCB skickade ut informationsbrev med inloggningsuppgifter till webbenkäten, pappersenkät samt påminnelser med och utan enkät. De som har digitala brevlådor har fått informationen till dessa. Enkäten har kunnat besvaras på papper eller digitalt via på SCB:s webbplats.

I den här rapporten presenteras resultaten i tre kapitel. I kapitlet *Resultat och analyser av bedömningsfrågor* presenteras och analyseras de frågeområden där det finns statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riksnittet samtidigt som en majoritet av de som svarar på enkäten också svarar på frågan. Syftet är att fokusera på de resultat där Ale sticker ut, och där de flesta har en uppfattning. Förutom skillnader mellan Ale och riksnittet, presenteras också statistiskt säkerställda skillnader mellan grupper. I kapitlet *Övriga bedömningsfrågor* presenteras övriga frågeområden i korthet. Att dessa får mindre fokus beror på att det inte finns statistiskt säkerställda skillnader gentemot riksnittet och/eller att det är få antal svarande. I kapitlet *Övriga frågor i enkäten* presenteras frågor som inte är bedömningsfrågor och inte heller tydligt kan kopplas till andra frågeområden.

I bilaga 1, 2 och 3 presenteras samtliga resultat på de sätt som SCB tillgängliggjort dem för kommunen. Resultaten finns också tillgängliga i SCB:s statistikdatabas.

Syftet med denna rapport är att synliggöra de resultat som framkommit i enkäten och att analysera dessa, så att enkäten kan ligga till grund för fortsatt arbete i kommunen. Resultat och analyser kan till exempel ligga till grund för nulägesanalyser. I detta arbete är enkäten ett underlag bland flera. Det finns en mängd andra underlag för som kommunen använder i sitt arbete.

Medborgarundersökningen i Ale kommun

Totalt gavs 1208 personer i Ale möjlighet att svara på enkäten under samma tidsperiod som undersökningen genomfördes i hela landet, augusti till november. Förutom de 128 nationella frågor som ställdes i alla kommuner hade Ale beställt ytterligare fem frågor, vilket innebär att det totalt ställdes 133 frågor till Aleborna.

Senast Ale gjorde medborgarundersökningen var 2018. Eftersom det är en ny enkät som görs från och med 2021 har Ale inga jämförbara tidigare resultat, vilket innebär att det inte kommer att göras några jämförelser över tid i denna rapport.

Resultaten i medborgarundersökningen analyseras av Ale kommun. De områden där det finns tydliga resultat med statistiskt säkerställda avvikelser från riksnittet har redovisats och diskuterats i relevanta ledningsgrupper i kommunen. Resultaten kan också ligga till grund för de nulägesanalyser som görs av nämnder och förvaltningar.

Genomförande och metoder

Målgruppen för undersökningen är kommunens invånare i åldrarna 18 år och äldre. Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning. Urvalsramen var SCB:s register över totalbefolkningen, som kallas RTB. För varje kommun drogs ett stratifierat urval med obundet slumpmässigt urval i varje stratum. Urvalet stratifierades på kön och ålder.

För mer information om SCB:s genomförande och metod hänvisas till kapitel 2 i SCB:s tekniska rapport, som läggs som bilaga 4 till denna rapport.

Svarsfrekvenser i olika grupper

Av de 1208 personer i Ale som drogs i det slumpmässiga urvalet har 427 svarat, vilket innebär att 35,6 % har svarat på enkäten. Svarsandelen motsvarar nästan exakt den genomsnittliga andelen bland samtliga deltagande kommuner, som är 35,5 %.

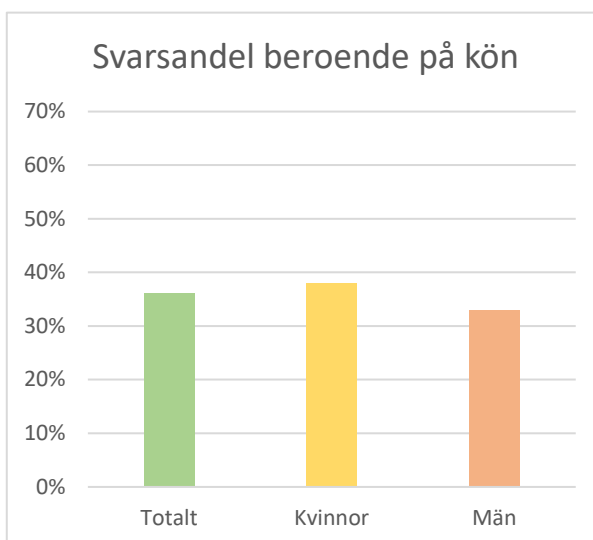
Av de 162 deltagande kommunerna har 11 kommuner en svarsandel på 40 % eller högre. Samtidigt har sju kommuner en svarsandel som är lägre än 30 %.

Det finns skillnader i svarsfrekvens mellan olika grupper. Äldre svarar oftare än yngre, kvinnor oftare än män, inrikes födda ofta än utrikes födda, högutbildade oftare än lågutbildade och höginkomsttagare oftare än låginkomsttagare.

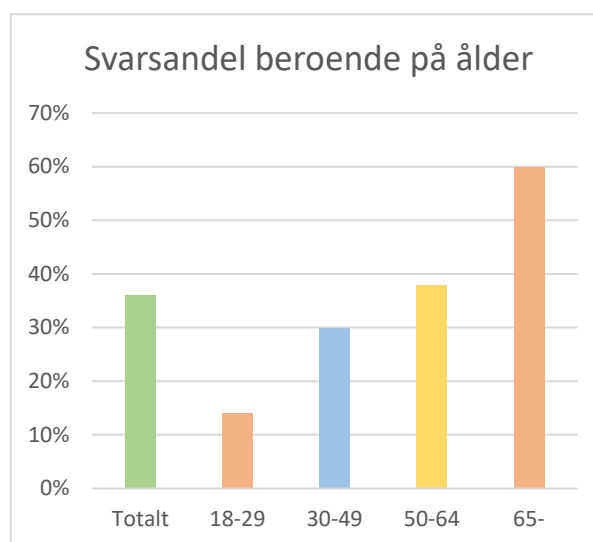
Figurerna 1 och 2 visar skillnader mellan kvinnor och män och mellan olika åldersgrupper i Ale.

Bland kvinnor är svarandelen 38 % och för män är den 33 %. I den äldsta åldersgruppen, 65 och äldre, svarar 60 %. I den yngsta åldersgruppen är svarsandelen 14 %.

I SCB:s tekniska rapport beskrivs den metod med kalibrerade vikter som används för att kompensera för bortfallet i enkäten. Detta innebär att om en viss grupp är underrepresenterad bland de svarande, jämfört med hur stor den gruppen faktiskt är i kommunen, ges svaren från personer i den gruppen större tyngd då SCB tar fram resultaten. På motsatt sätt ges svaren från en grupp som är överrepresenterad i förhållande till den verkliga demografiska sammansättningen i kommunen en lägre vikt i resultaten. Om SCB inte skulle göra denna viktning skulle åsikterna från de äldre åldersgrupperna få större genomslag i resultaten eftersom de svarat i större utsträckning, men eftersom syftet med undersökningen är att spegla kommunen i stort så görs denna typ av viktning. För mer information om SCB:s viktning hänvisas till SCB:s tekniska rapport, som läggs som bilaga 4 till

Figur 1. Svarsandel beroende på kön

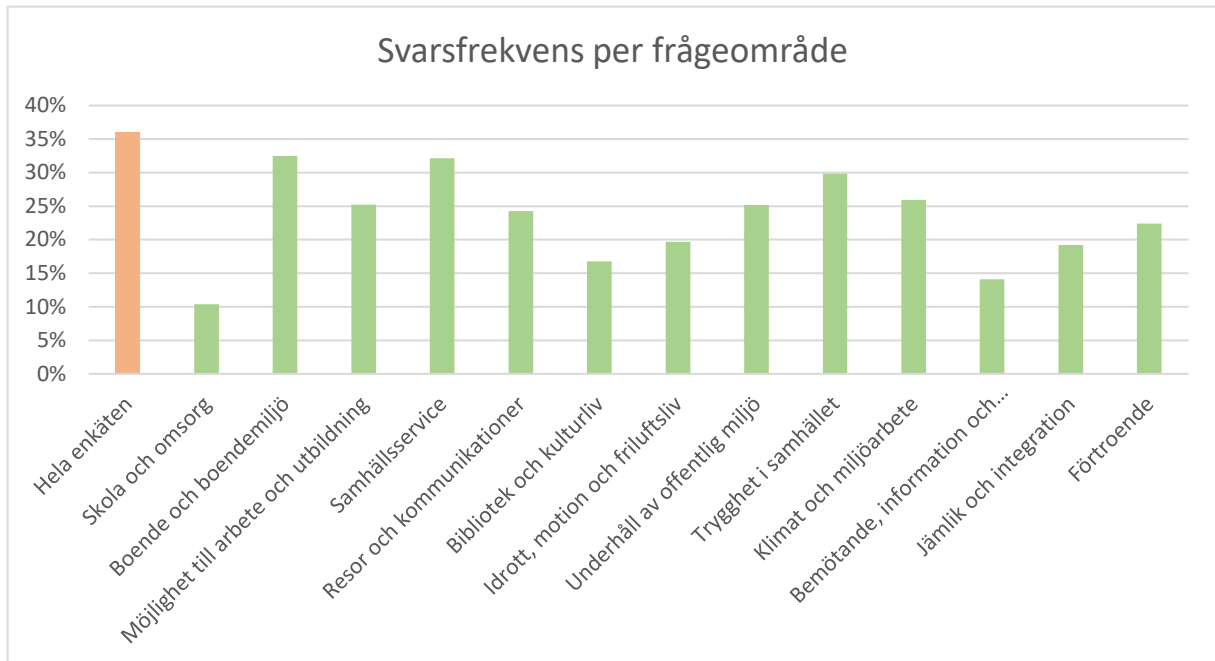

Figur 2. Svarsandel beroende på ålder

denna rapport. Trots metoder för att kompensera för bortfallet, bör resultaten tolkas med försiktighet.

Svarsfrekvenser mellan olika frågeområden

Förutom skillnader i svarsfrekvens mellan olika grupper, finns det också skillnader i svarsfrekvens mellan olika frågor/frågeområden i enkäten.

Figur 3. Svarsfrekvenser per frågeområde

Att svarsfrekvensen skiljer sig mellan olika frågeområden beror sannolikt på att det finns frågor som de svarande anser sig ha svårt att bedöma. Det är viktigt att notera att SCB i sin redovisning av resultaten av bedömningsfrågorna inte skiljer på de som svarat "Vet ej/Ingen åsikt" och de som inte besvarat frågan alls. De lägre svarsfrekvenserna på vissa frågor och frågeområden ska alltså inte tolkas som att svarande hoppat över frågor. Det kan dock ändå vara intressant att analysera vilka frågor som har högre eller lägre svarsfrekvens/högre eller lägre andel som svarar "Vet ej/Ingen åsikt" jämfört med riksnittet, då det säger något om vad de svarande anser sig kunna bedöma. Diagrammet nedan visar svarsfrekvens per frågeområde i Ale.

Utifrån detta framstår det som tydligt att fler anser sig kunna bedöma, alternativt har en åsikt, om sin boendemiljö, om samhällsservicen och om tryggheten i samhället, jämfört med skola och omsorg och bemötande från politiker och tjänstepersoner.

För enkelhetens skull kommer det i fortsättningen uttryckas som att det är en lägre andel svarande på frågeområden, eller frågor, även det kan handla om att respondenterna svarat "Vet ej/Ingen åsikt".

Resultat och analyser av bedömningsfrågorna

Här presenteras de frågeområden där det finns statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och rikssnittet, och detta kommer att vara det huvudsakliga fokuset för rapporten. Förutom skillnader mellan Ale och rikssnittet, presenteras också statistiskt säkerställda skillnader mellan grupper. Fokus ligger på de frågor som en majoritet av de svarande besvarat. I undantagsfall kommer även frågor där en majoritet inte svarat/svarat "Vet ej" att presenteras. Det handlar till exempel om frågor där en majoritet i vissa åldersgrupper inte svarat, men där en majoritet i en annan åldersgrupp har svarat och en jämförelse mellan dessa grupper kan vara intressant. Denna relativt snäva begränsning syftar till att fokusera på frågor som kan analyseras djupare, snarare än på en bredd av frågor där större osäkerhet råder.

Bakgrunden till att endast vissa frågor analyseras är att bortfallet i enkäten innebär relativt stora höga osäkerhetstal. Osäkerhetstalen, som också ofta kallas felmarginal beaktar den osäkerhet som beror på att det är ett urval av medborgarna som har tillfrågats och att inte alla som ingår i det urvalet har besvarat enkäten. Skattningarna plus/minus osäkerhetstalet bildar ett så kallat 95-procentigt konfidensintervall. Om ett svarsalternativ exempelvis har fått en svarsandel på 55 % och osäkerhetstalet är $\pm 2,1$, innebär det att intervallet 52,9–57,1 med 95 procent s säkerhet täcker det sanna värdet, alltså det värde vi skulle ha fått om alla folkbokförda över 18 år i kommunen svarat.

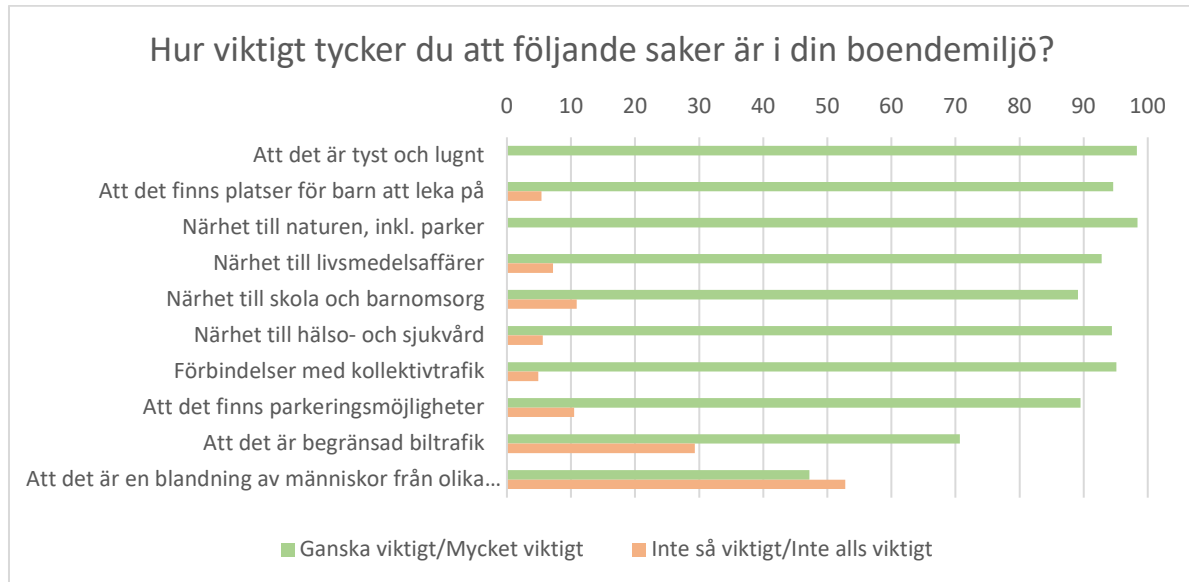
För att avgöra om skillnaderna mellan olika redovisningsgrupper är statistiskt säkerställda kan följande förfarande användas: om intervallen (svarsandelen \pm felmarginalen) för två andelar inte överlappar varandra är skillnaden statistiskt säkerställd. Även om intervallen tangerar varandra, till exempel ett intervall som är 53–57 och ett som är 57–61 anges att skillnaden är statistiskt säkerställd.

Detta innebär att en mängd resultat är svåra att tolka. Ett exempel kan vara: Om det finns ett resultat där andelen positiva skattats till 52 % med osäkerhetstal ± 5 och andelen negativa har skattats till 48 % med samma osäkerhetstal, så vet vi alltså att den sanna andelen positiva med 95 procent s säkerhet är 47 – 57 %, och den sanna andelen negativa är 43 – 53 %. Eftersom intervallen är överlappande går det inte att säga att en majoritet av befolkningen är positiv. Motsvarande problem uppstår när det handlar om jämförelser, till exempel vid jämförelser med rikssnitt eller jämförelser mellan olika grupper inom Ale. När svarsandelar redovisas för enskilda grupper är det inte sällan osäkerhetstal mellan 15 och 20. Om exempelvis andelen positiva har skattats till 57 % med osäkerhetstal ± 18 , innebär det att det sanna värdet med 95 procent s säkerhet är 39 – 75 %.

Frågeområdena presenteras i bokstavsordning.

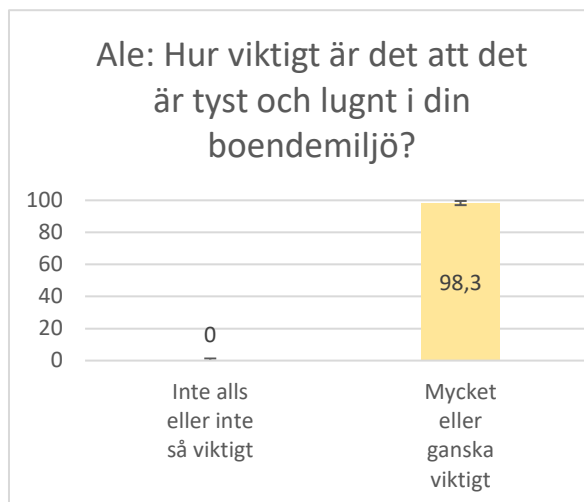
Boende och boendemiljö

Frågeområdet boende och boendemiljö innehåller tio frågor och är ett av de frågeområden med högst svarsandel i enkäten. Aleborna vet hur de vill ha det i sin boendemiljö. Den relativt sett höga svarsfrekvensen innebär också relativt sett låga osäkerhetstal, men trots detta är det enbart en av frågorna på området som skiljer sig en ut sig genom att det finns en statistiskt säkerställd skillnad mellan Ale och riket. Ale kan alltså sägas vara likt rikssnittet.

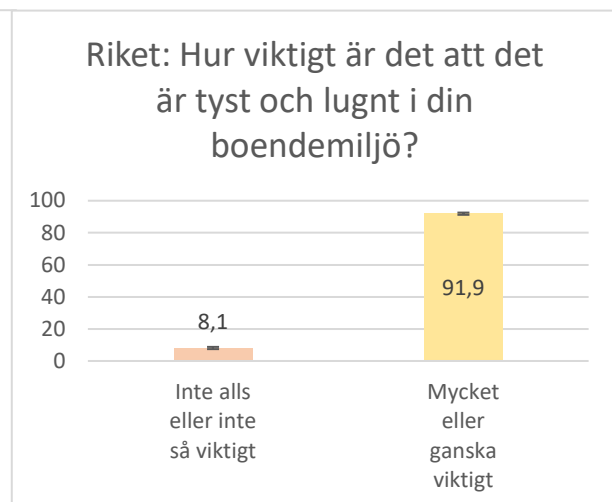

Figur 5. Uppfattningar på området boendemiljö

Över lag tycks Aleborna ha liknande uppfattningar om de flesta frågor i området, oberoende av kön, ålder och andra bakgrundsfaktorer. Några skillnader finns, till exempel finns det en statistiskt säkerställd skillnad mellan de som bor i kommunens centralort och de som bor utanför tätort kring hur viktigt det är med närhet till livsmedelsaffär. Det är respondenten själv som fått svara på om hen bor i kommunens centralort respektive utanför tätort. Vidare tycks en större andel av kommunens 30–49 åringar anse att det är viktigt med närhet till skola och barnomsorg. Den skillnaden är inte statistiskt säkerställd, men en sådan skillnad knappast överraskande då det är vanligare att människor i dessa åldrar har barn i åldrar då skola och barnomsorg är aktuellt.

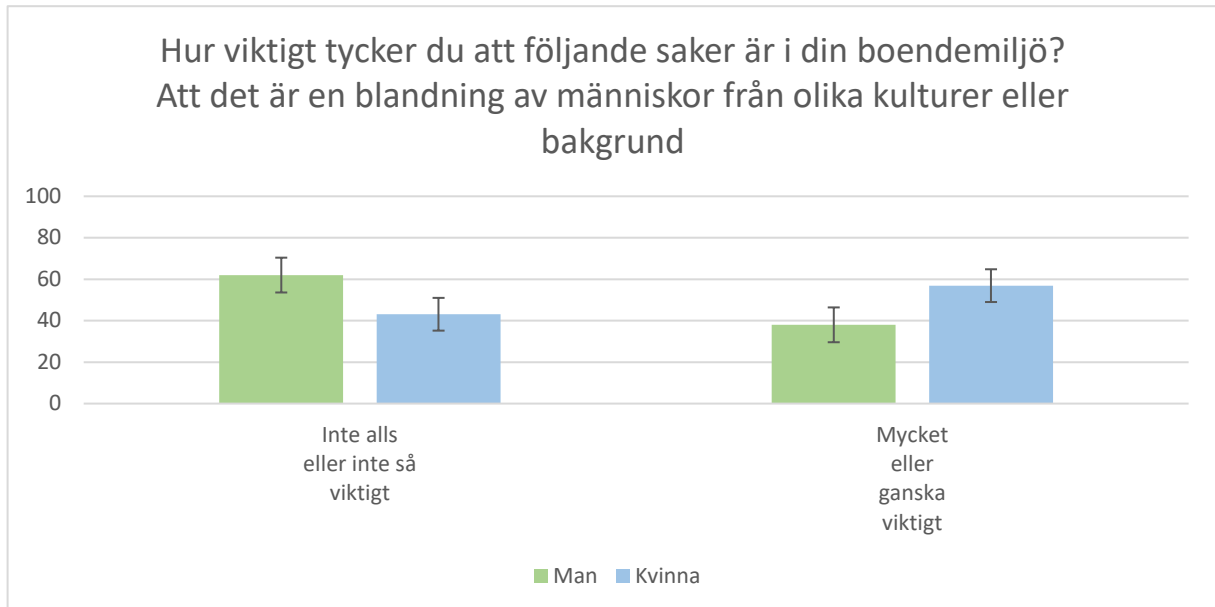

Figur 6. Tyst och lugnt i Ale

Figur 7. Tyst och lugnt i riket

Den fråga som skiljer sig från övriga, genom att det finns en statistiskt säkerställd skillnad beroende på kön, handlar om hur viktigt det är med en blandning av människor från olika kulturer och bakgrund. En majoritet av männen anser inte att det är viktigt med blandning. I denna undersökning finns det en statistiskt säkerställd skillnad som innebär att en mindre andel män anser att blandning av människor utifrån kultur och bakgrund är viktigt, än kvinnor. Det bör dock noteras att det inte går att dra slutsatser om vad en majoritet av kvinnorna tycker, då intervallen överlappar varandra. På samma sätt överlappar intervallen för Ale som helhet.

Figur 8. Blandning av människor med olika kultur och bakgrund

Analys

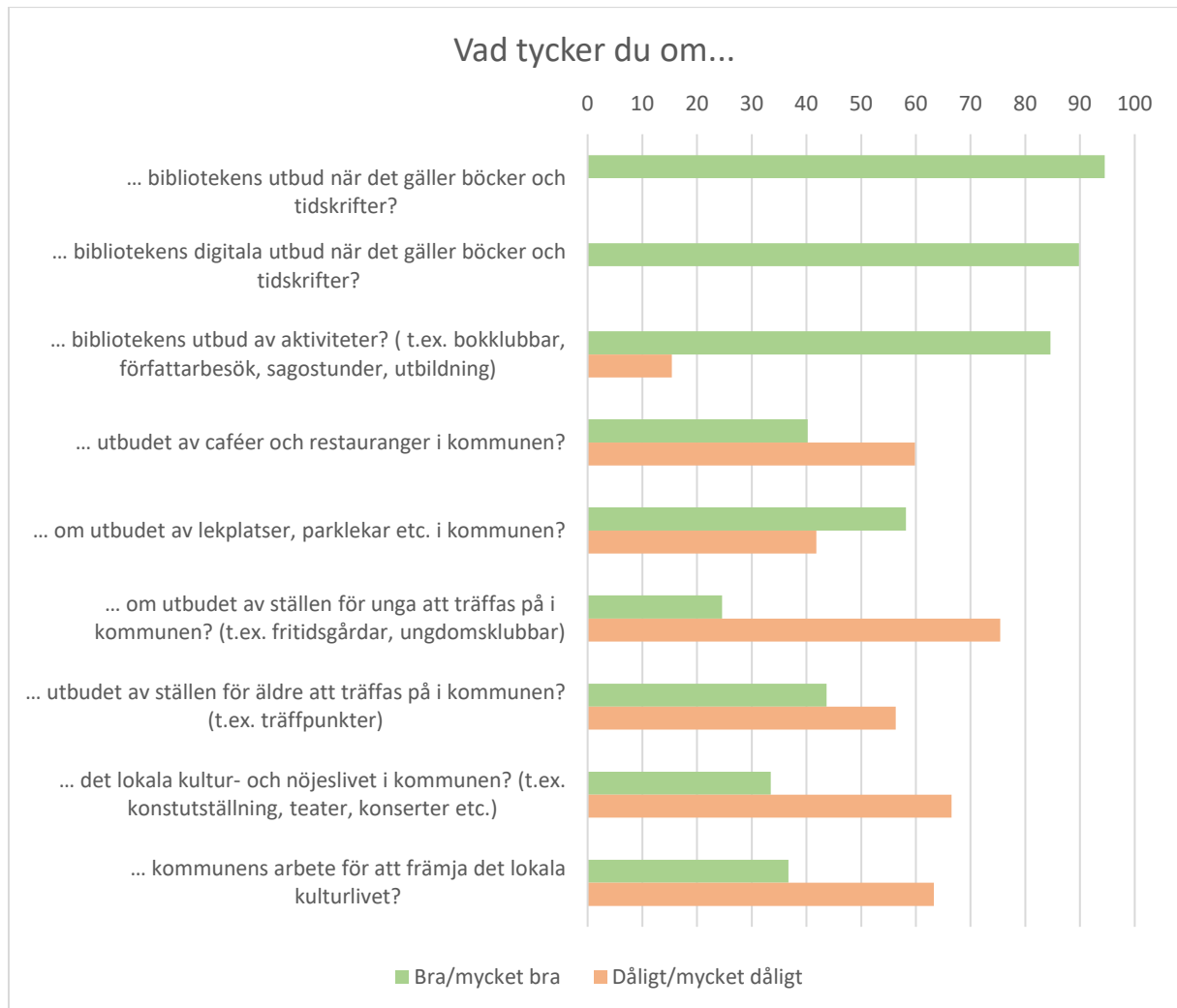
Alebörnas åsikter på frågeområdet är på det stora hela mycket lika åsikterna i riket. Frågan om hur viktigt det är att det är tyst och lugnt skiljer sig från övriga frågor genom att det är statistiskt säkerställt att en större andel av Aleborna tycker att detta är viktigt, även om skillnaden är liten och på en hög nivå. Det är sannolikt att människor som tycker att det är viktigt söker sig till en kommun som erbjuder detta, och att Ale med många småhusområden också upplevs vara en sådan kommun.

Skillnaderna mellan män och kvinnor i uppfattning om att det är en blandning av människor från olika kulturer eller bakgrund är inte unika för Ale. I riket anser 59,2 % av kvinnorna att det är ganska eller mycket viktigt med sådan blandning, medan 43,4 % av männen gör det.

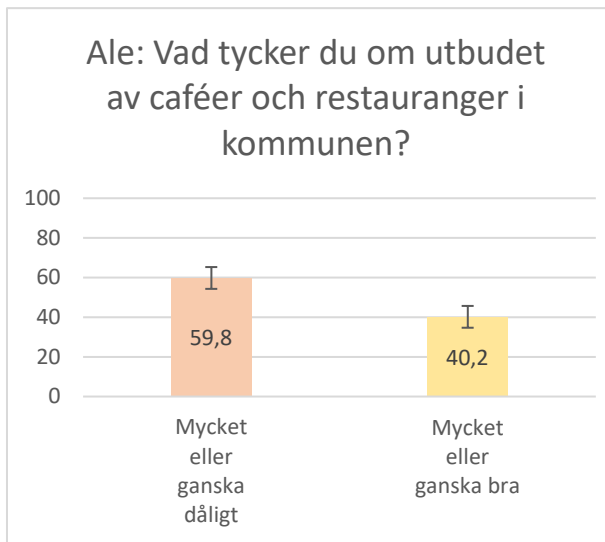
Bibliotek, kulturliv och mötesplatser

Frågeområdet innehåller nio frågor med blandade resultat och svarsfrekvenser. Svaren på frågorna om bibliotekens utbud visar att nöjdheten med utbudet är stort, men svarsfrekvenserna visar samtidigt att många Alebor inte anser sig kunna bedöma frågorna. På fem av de nio frågorna finns det statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket. I samtliga fall avviker Ale genom att kommunens invånare är mindre nöjda än rikssnittet för respektive fråga. På dessa fem frågor är svarsfrekvenserna i linje med rikssnittet.

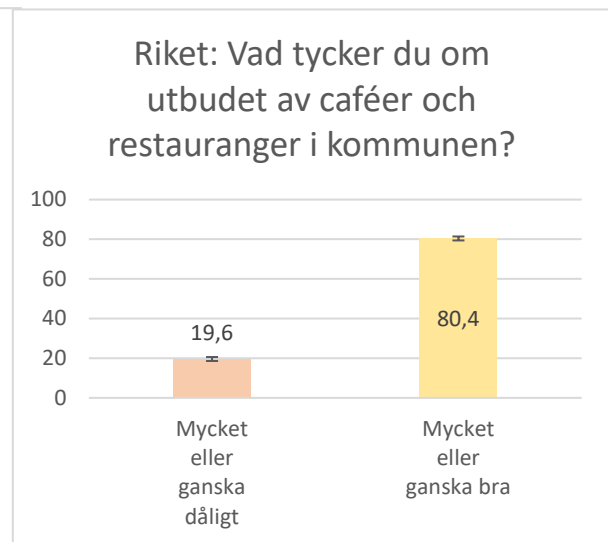
I diagrammen nedan presenteras först helhetsbilden, och därefter de frågor där det finns statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket.

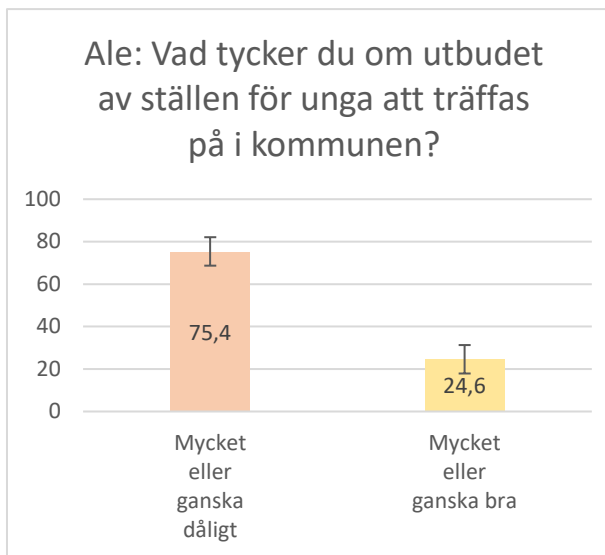
Figur 9. Alebornas bedömningar på kulturområdet

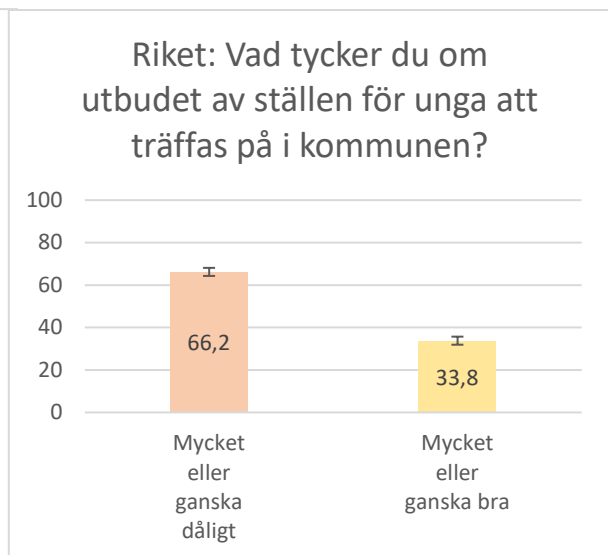
Figur 10. Caféer och restauranger i Ale

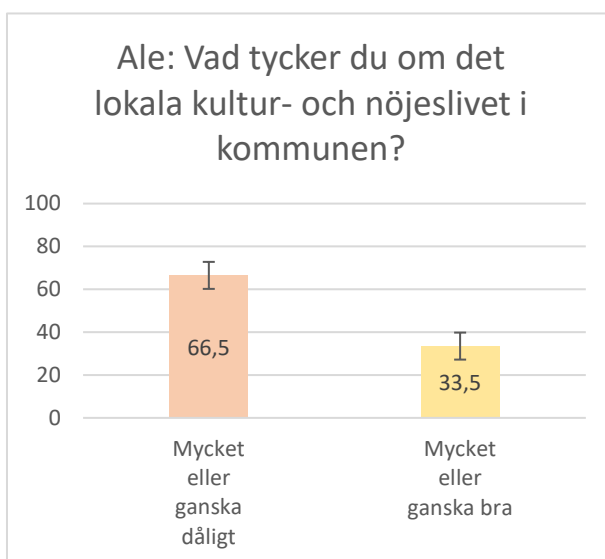
Figur 11. Caféer och restauranger i riket

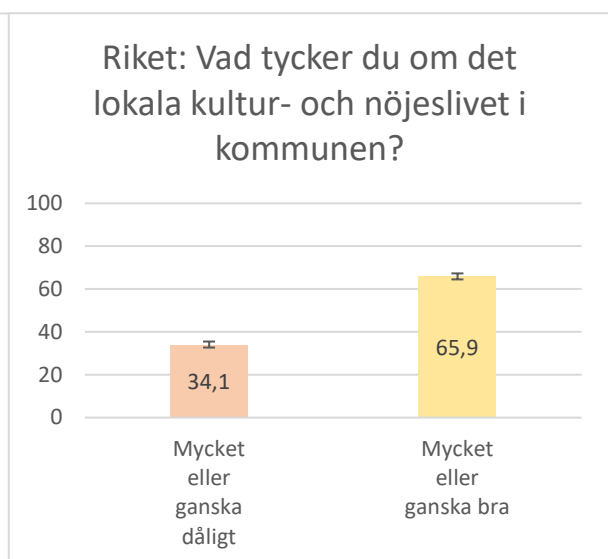
Figur 12. Ställen för unga att träffas i Ale

Figur 13. Ställen för unga att träffas i riket

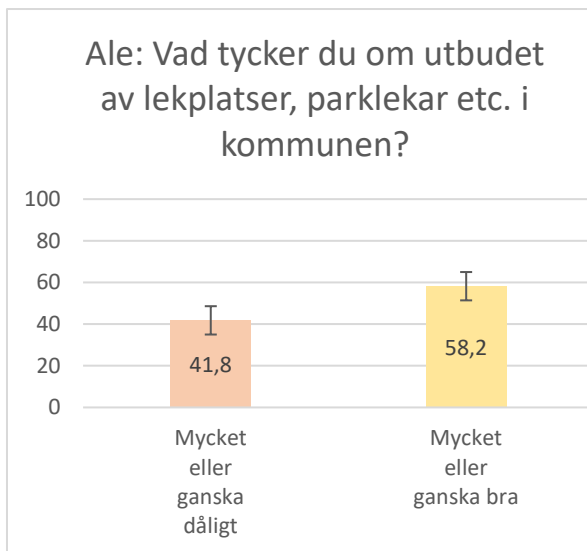
Figur 14. Kultur- och nöjeslivet i Ale

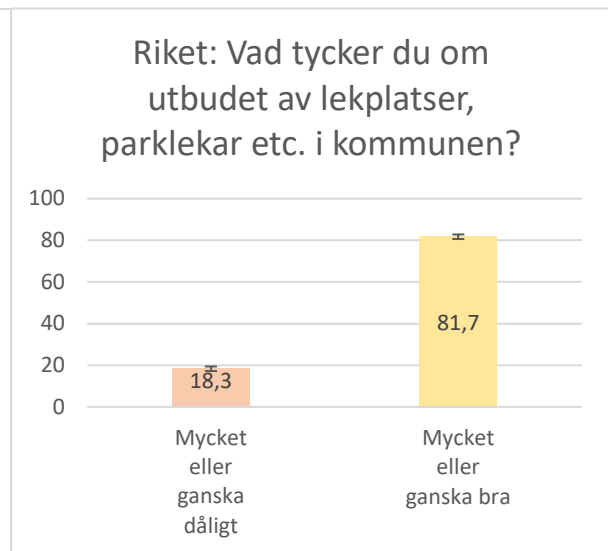
Figur 15. Kultur- och nöjeslivet i riket

På ovanstående frågor är Aleborna mindre nöjda än rikssnittet. Därtill är en majoritet av Aleborna missnöjda med de saker som frågorna gäller, då skillnaden mellan de olika skattingarna i samtliga fall ligger utanför felmarginalerna. Det kan vara värt att notera att den enda av de ovanstående frågorna där en majoritet i riket är missnöjd, är frågan om utbudet av platser för unga att träffas på. I detta fall är Ale relativt likt riket, även om det finns en statistiskt säkerställd skillnad. I enkäten exemplifieras ställen för unga att träffas på med fritidsgårdar och ungdomsklubbar.

På den nedanstående frågan, som gäller utbudet av lekplatser och parklekar i kommunen är en majoritet av Aleborna nöjda med utbudet, samtidigt som befolkningen i riket är mer nöjd.

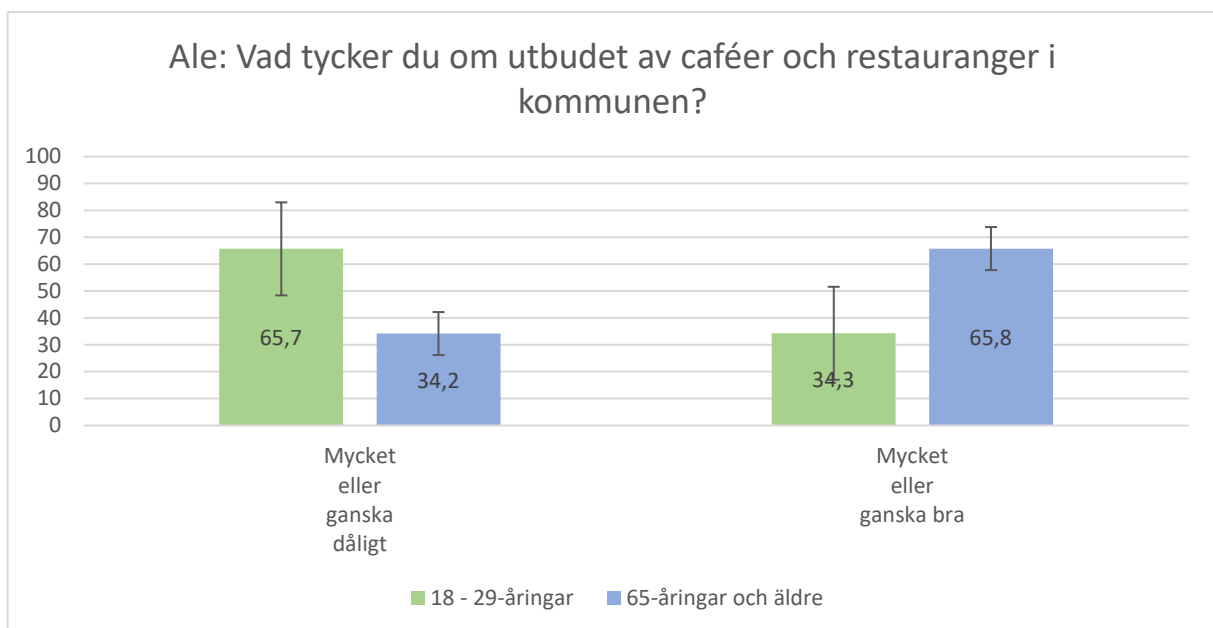

Figur 16. Lekplatser, parklekar etc i Ale

Figur 17. Lekplatser, parklekar etc i riket

På området finns flera skillnader i uppfattning beroende på ålder. För enkelhetens skull redovisas i diagrammen bara två åldersgrupper.

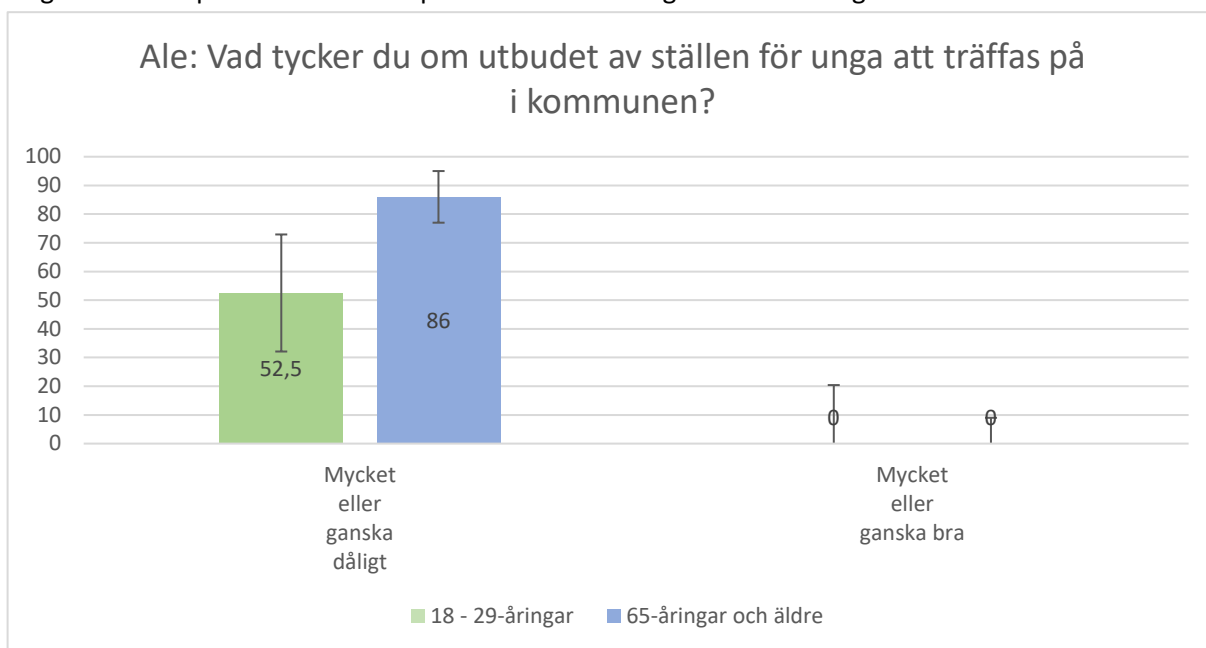

Figur 18. Skillnad i uppfattning mellan äldre och yngre om caféer i Ale

Ovanstående diagram visar på skillnaden i uppfattning om utbudet av caféer i kommunen mellan de yngsta och de äldsta. Osäkerhetstalet för den yngsta gruppen får betecknas som stort, $\pm 17,3$, men det finns ändå en statistiskt säkerställd skillnad mellan grupperna. Faktum är att skillnaden mellan den näst yngsta åldersgruppen, 30 – 49-åringarna, och den äldsta åldersgruppen är ännu större, då 28,1 % ($\pm 10,1$) av 30 – 49-åringarna ger positiva betyg. Även mellan de näst äldsta och de äldsta finns en statistiskt säkerställd skillnad innebärande att de äldsta är mer nöjda.

Det kan invändas att utbudet av caféer och restauranger inte är ett kommunalt ansvarsområde, men oaktat detta bidrar det till invånarnas upplevelse av att bo i kommunen.

Nedanstående diagram visar skillnaden mellan de yngsta och de äldsta i synen på utbud av ställen för unga att träffas på. I enkäten exemplifieras med "fritidsgårdar" och "ungdomsklubbar".

Figur 19. Skillnad i uppfattning mellan äldre och yngre om ställen för unga att träffas på i Ale

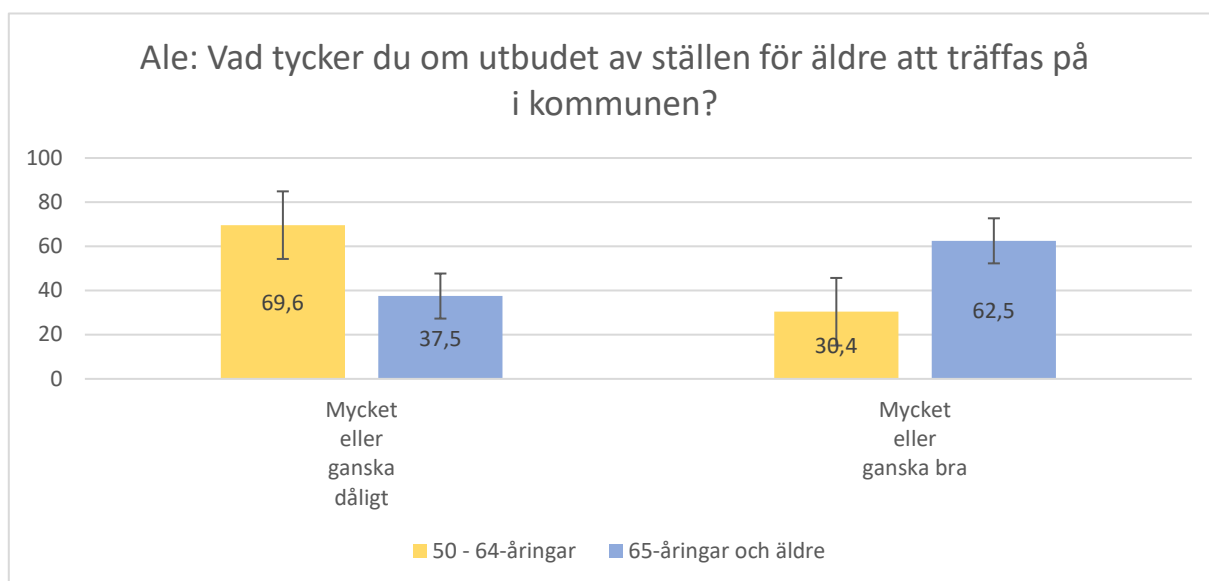
Att det inte redovisas något resultat för de som svarar "Mycket eller ganska bra" beror på att antalet personer är för få, under 10, för att redovisa. De äldre är mer negativa än de yngre, men det bör noteras att svarsfrekvenserna mellan de två åldersgrupperna skiljer sig åt. Att färre äldre anser sig ha möjlighet att bedöma utbudet av ställen för unga att träffas på, får betraktas som väntat. Det får ses som mer uppseendeväckande att knappt 40 % i den yngsta åldersgruppen inte svarar på frågan, vilket kommer att diskuteras närmare i analysdelen.

Åldersgrupp	Antal svar på aktuell fråga	Antal svar totalt i åldersgrupp	Andel som svarar på frågan i respektive åldersgrupp
18–29	26	42	61,9%
65-	62	181	34,3%

Tabell 1. Svarsfrekvenser på fråga om ställen för unga att träffas

I nästa diagram visas uppfattningarna om utbudet av ställen för äldre att träffas på. I enkäten exemplifieras utbudet av ställen att träffas på med så kallade träffpunkter. Till skillnad från de två tidigare diagrammen redovisas åldersgrupperna 50–64-åringar och 65 och äldre. SCB redovisar inte några svar för de två yngre åldersgrupperna då det är för få i respektive åldersgrupp som besvarat frågan. I den äldsta åldersgruppen är man tydligt mer positiv än i den näst äldsta åldersgruppen. I tabell 4 på nästa sida redovisas också svarsfrekvenserna för de båda åldersgrupperna. Att 50–64-

åringarna anser sig ha sämre möjligheter att bedöma utbudet av platser för äldre att träffas får ses som väntat, men även i den äldsta åldersgruppen tycks de svarande ha svårt att bedöma frågan då bara precis lite fler än hälften besvarar den.

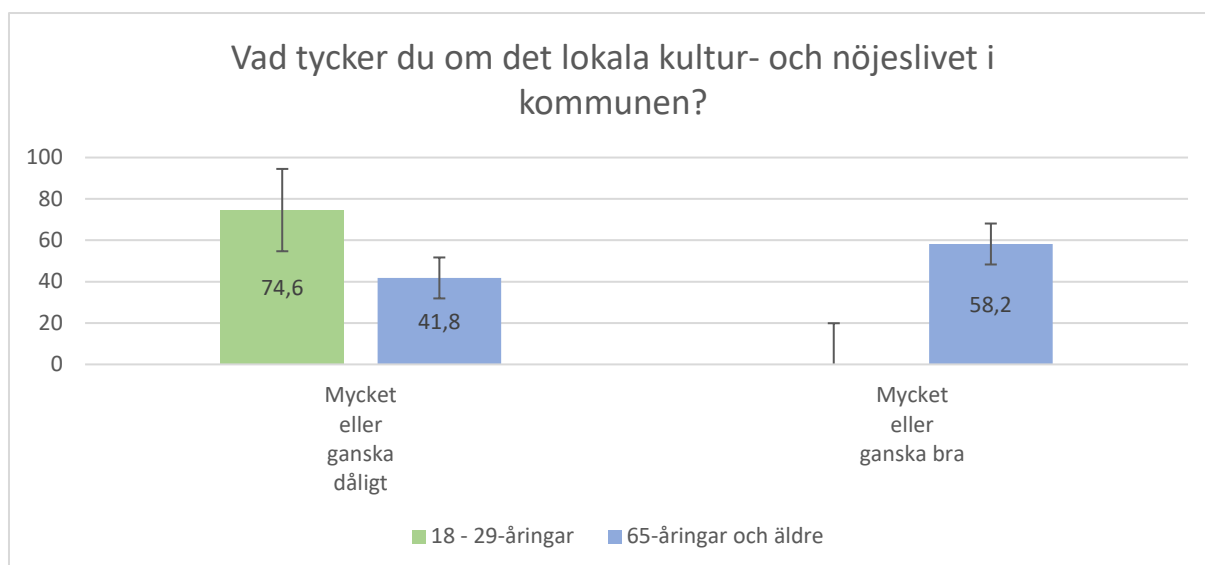

Figur 20. Skillnad i uppfattning mellan äldre och yngre om ställen för äldre att träffas på i Ale

Åldersgrupp	Antal svar på aktuell fråga	Antal svar totalt i åldersgrupp	Andel som svarar på frågan i respektive åldersgrupp
50-64	41	114	36,0%
65-	92	181	50,8%

Tabell 2. Svarefrekvenser på fråga om ställen för äldre att träffas

Avslutningsvis redovisas nedan också skillnaden i syn på det lokala kultur- och nöjeslivet (exemplifieras med konstutställning, teater och konserter) i kommunen mellan olika åldersgrupper. För att så långt som möjligt jämföra samma åldersgrupper redovisas återigen de yngsta och de äldsta, men skillnaden är statistiskt säkerställd mellan de äldsta och alla de andra tre åldersgrupperna. Mellan övriga åldersgrupper finns däremot inga statistiskt säkerställda skillnader i uppfattning. Det går dock inte, med tanke på att osäkerhetstalet är $\pm 9,9$, inte att säga något om vad majoriteten av de äldre tycker om det lokala kultur- och nöjeslivet.

Figur 21. Skillnad i uppfattning mellan äldre och yngre om det lokala kultur- och nöjeslivet

Åldersgrupp	Antal svar på aktuell fråga	Antal svar totalt i åldersgrupp	Andel som svarar på frågan i respektive åldersgrupp
18-29	25	42	59,5 %
65-	101	181	55,8 %

Tabell 3. Svarefrekvenser på fråga om det lokala kultur- och nöjeslivet

Analys

När resultaten studeras, är det i samtliga fall viktigt att komma ihåg att antalet svarande är lågt och att stora delar av de som svarar på enkäten inte tycker sig kunna bedöma de enskilda frågorna. Invånarnas bedömningar av de olika frågorna varierar. Det finns en utbredd nöjdhet med bibliotekens utbud när det gäller såväl traditionellt som digitalt utbud. Detta är en stor del av det kommunala kulturutbudet. Samtidigt som nöjdheten är stor, framgår det också av undersökningen att många invånare inte besöker biblioteken. Det är en utmaning för biblioteksverksamheten att nå ut till fler. Sannolikt är Ales geografi, där befolkningen är spridd över ett flertal samhällen en försvårande omständighet samt även bibliotekens placering och lokalernas förutsättningar. Socioekonomi och utbildningsnivå är faktorer som man ser nationellt påverkar andelen aktiva låntagare.

Att Ale är en utdragen kommun spridd över flera mindre samhällen påverkar sannolikt resultaten, då geografin innebär svårigheter att finnas överallt. Kommunen har ett uppdrag att främja kulturupplevelser i hela kommunen men driver också ett långsiktigt arbete med fokus på Ale kulturrum som en mötesplats med kulturarrangemang för alla åldrar under hela året. Det är inte säkert att den som inte bor i Nödinge upplever och tar del av utbudet som finns i Ale kulturrum. Närheten till Göteborg och dess nöjesliv påverkar troligen också uppfattningen och utbudet av det lokala nöjeslivet.

Ett mönster som går igen i alla frågor på området, är att äldre Alebor generellt är mer nöjda än övriga. En majoritet av de äldre är nöjda med utbudet av caféer och restauranger och med utbudet av ställen för äldre att träffas på, medan det inte går att utläsa vad majoriteten av de äldre anser om det lokala kultur- och nöjeslivet.

Undantaget tycks vara ställen för yngre att träffas på, där de äldre är mindre nöjda än de yngre. Det är viktigt att notera osäkerhetstalet i skattningen av de ungas uppfattning, som är $\pm 20,4$. Detta innebär i

praktiken att det med 95 procents säkerhet går att säga att mellan 32,1 % och 72,9 % av 18–29-åringarna i Ale tycker att utbudet av ställen för unga att träffas på är mycket eller ganska dåligt.

Vid en genomgång av resultaten i landets A2-kommuner¹, pendlingskommuner nära storstad, framkommer att andelen 18–29-åringar som tycker att utbudet av ställen för unga att träffas på är mycket eller ganska dåligt är i genomsnitt 59% (oviktat genomsnitt). Motsvarande siffra för den äldsta åldersgruppen är 75,4%. Precis som i Ale är osäkerhetstalen i många fall kring ± 20 men mönstret är ändå tydligt. Av de 28 A2-kommuner där det finns resultat för båda åldersgrupperna, är de äldre mindre nöjda med utbudet av platser för unga att träffas i 26 kommuner.

Det framstår alltså som att Ale liknar andra storstadsnära pendlingskommuner. När det gäller de äldres bedömning av ställen för yngre att träffas på är det viktigt att notera att endast ungefär en tredjedel av de äldre som svarar på enkäten, svarar på denna fråga. De flesta kan eller vill alltså inte bedöma hur det ser ut. Bland de som svarar, är det inte osannolikt att det finns en uppfattning ”på stan”, om att det inte finns något för unga att göra i Ale, vilket påverkar de äldres syn på frågan.

Mer uppseendeväckande är att en dryg tredjedel av de yngre inte svarar på frågan. Det kan finns flera skäl till detta. I enkäten exemplifieras ställen att träffas på med ”fritidsgårdar” och ”ungdomsklubbar”. Kanske motsvarar inte detta det som de yngre efterfrågar. Många av Ales ungdomar är aktiva i idrottsföreningar och många deltar också i Kulturskolan, som är viktiga platser för unga att träffas på. Därtill ”umgås” många ungdomar digitalt och har sitt sociala liv där.

Medborgarundersökningen riktar sig till invånare som är 18 år och äldre. Den verksamhet som finns i kommunen riktar sig i första hand till ungdomar i högstadieåldern, vilket kan innebära att en del av de svarande inte identifierar sig med exempel som fritidsgårdar och ungdomsklubbar. Äldre ungdomar, alltså de som är 18 år och äldre, söker sig till i aktiviteter i Göteborg eller i andra kranskommuner. När Ale har provat att ha verksamhet som riktar sig till gymnasieungdomar har intresset varit lågt, vilket är bakgrunden till att verksamhet i dag i första hand riktas mot yngre ungdomar.

Utbudet av ställen för unga att träffas är en fråga som enligt kommunens tjänstepersoner ofta lyfts i sammanhang där unga kommer till tals, såsom Påverkantorg och Ungdomsrådet. Det som då lyfts är frågan om tillgängligheten till de aktiviteter som finns, att det finns ett utbud av aktiviteter som alla unga inte kan ta sig till. Särskilt svårt är det för ungdomar som bor utanför tätorterna. För att möta detta krävs det goda kommunikationsmöjligheter men också ett utbud av mötesplatser på varje ort.

På frågan om ställen för äldre att träffas på framgår att den äldsta åldersgruppen är mer nöjd än den näst äldsta åldersgruppen. Svarefrekvenserna i de båda åldersgrupperna är låga, och särskilt intressant är det att svarefrekvens i den äldsta åldersgruppen är låg. Det kan vara så att en del av de svarande är så kallade yngre äldre, som likt de i åldrarna 50–64 år inte har någon erfarenhet av träffpunkter.

Som nämnts ovan är det ett mönster som går igen på i stort sett alla frågor på området, att äldre Alebor är mer nöjda än övriga. Kommunens medarbetare har bilden av att det kommunala kulturprogrammet når fler äldre än yngre och att det planeras för att nå fler grupper, och fler områden i kommunen. Samtidigt visar gjorda kundundersökningar att de som deltar i kulturaktiviteter är nöjda. Om kommunen når fler grupper, finns det alltså goda möjligheter att Aleborna blir mer nöjda med det lokala kulturutbudet.

¹ Pendlingskommun nära storstad (43 st.). Kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i storstad eller storstadsnära kommun.

Samtidigt ska det vidkännas att konkurrensen på området är hård för en kommun som ligger strax utanför en storstad och det utbud som finns där. Utbudet av privata aktörer på området är i stort sett obefintligt, vilket innebär att det som händer i Ale är det som kommunen arrangerar.

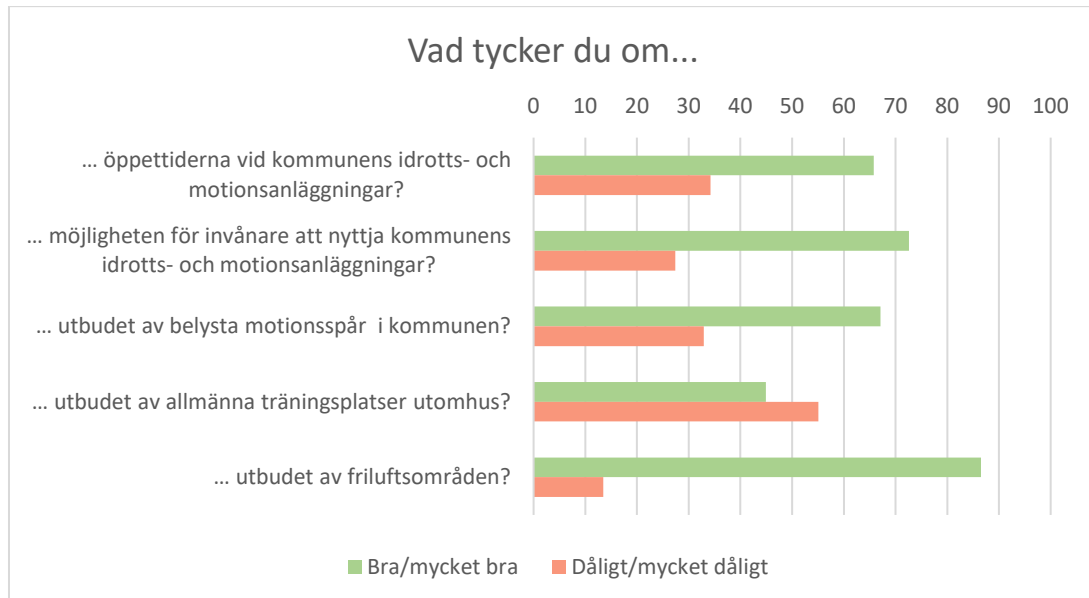
När det gäller utbudet av lekplatser och parklekar i kommunen är en majoritet av Aleborna nöjda med utbudet, samtidigt som befolkningen i riket är mer nöjd. Det är svårt att analysera varför Ale skiljer sig mot riket i stort avseende nöjdhet och också vad som skulle höja nöjdheten i kommunen. Ett steg är den lekplatsplan som är på väg att antas och sedan verkställas. Ett annat steg är anläggning av parker, till exempel gröna torget. Dessa kan förväntas leda till än större nöjdhet framöver.

Totalt sett framträder en bild där Alebor, med undantag för äldre Alebor, är mindre nöjda med det lokala utbudet av kultur och mötesplatser än i riket i stort. Även i övriga deltagande storstadsnära pendlingskommuner tycks invånarna vara något mindre nöjda än i riket, dock mer positiv i dessa kommuner än i Ale. Gemensamt för dessa kommuner är att minst 40% av nattbefolkningen pendlar till arbete i storstad eller annan storstadsnära kommun. Det är sannolikt att detta påverkar synen på kultur- och nöjeslivet i den kommun man bor i till det sämre, då kultur- och nöjeslivet i storstäderna troligen upplevs som mer rikt och varierat.

Liksom i Ale är de äldre i de storstadsnära pendlingskommunerna i genomsnitt mer nöjda än övriga befolkningen, undantaget ovan diskuterad fråga om synen på platser för unga att träffas på. I den äldsta åldersgruppen pendlar man sannolikt ut ur kommunen i mindre utsträckning än övriga vilket i kombination med ett kultur- och nöjesliv som är mer anpassat efter gruppens önskemål gör att man är mer nöjd med det lokala utbudet.

Idrott, motion och friluftsliv

Frågeområdet innehåller fem frågor, varav det finns statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket på två. Först presenteras helhetsbilden. Över lag är de flesta Alebor nöjda med det som enkäten frågar om, men frågan om utbudet av allmänna träningsplatser, som i enkäten exemplifieras med utegym avviker med en lägre andel nöjda.

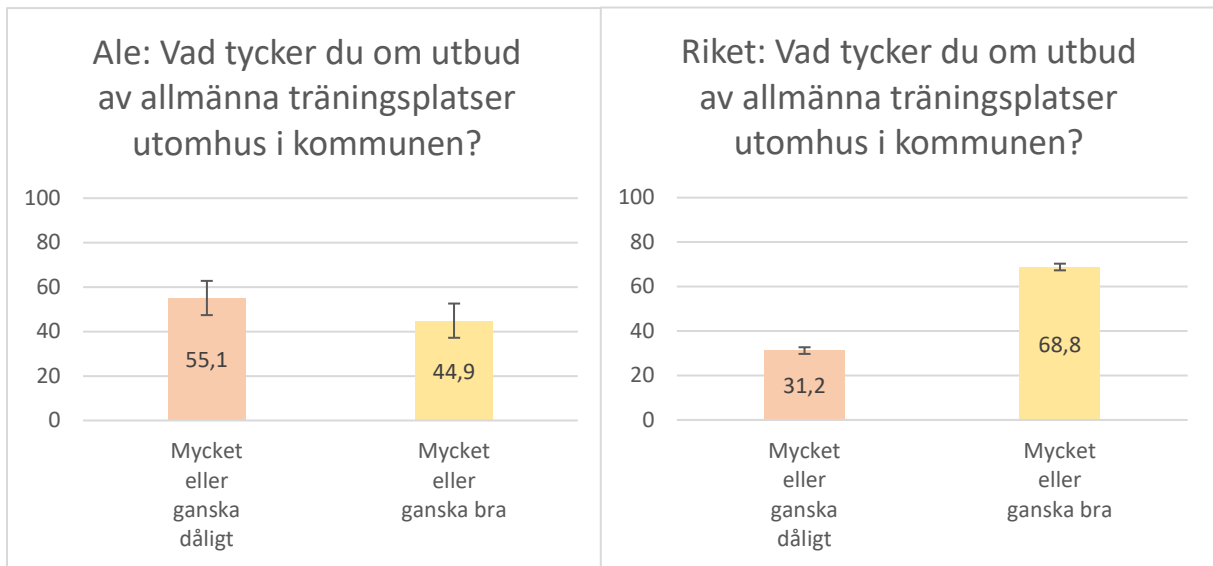

Figur 22. Alebornas bedömningar på idrottsområdet

De två frågor med statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket handlar om öppetiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar och ovan nämnda fråga om utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen. På frågan om öppetider exemplifieras med badhus och ishallar och allmänna träningsplatser exemplifieras som nämnt med utegym. När det gäller öppetiderna på kommunens idrotts- och motionsanläggningar är en majoritet av Aleborna nöjda, samtidigt betyget på riksnivå är högre.

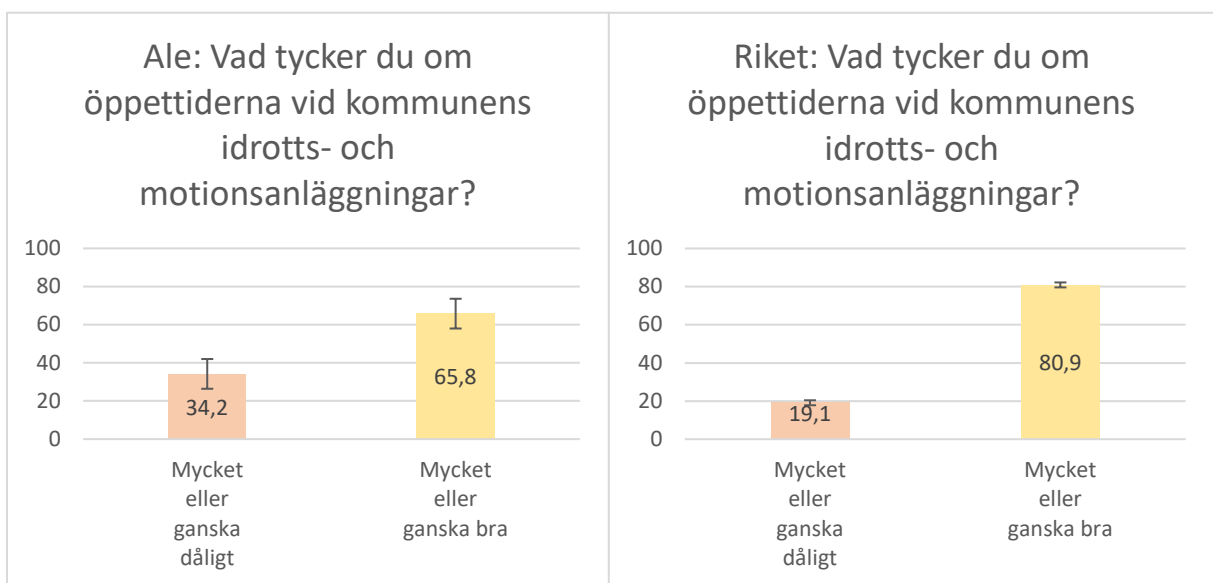
När det gäller utbudet av allmänna träningsplatser går det inte att dra slutsatser kring Alebornas uppfattning om detta, då felmarginalerna för de båda skattningarna överlappar varandra. 55,1 % av Aleborna skattas tycka att utbudet är "Mycket eller ganska dåligt", och 44,9 % av Aleborna skattas tycka att utbudet är "Mycket eller ganska bra", men osäkerhetstalen är $\pm 7,7$ vilket innebär att vi med 95 procents säkerhet kan säga att den verkliga andelen som ger betyget "Mycket eller ganska dåligt" är 47,4 – 62,8 % och den verkliga andelen som ger betyget "Mycket eller ganska bra" är 37,2 – 52,6 %. Det går alltså inte att dra slutsatser om vad en majoritet av Aleborna tycker i frågan. Det går däremot att dra slutsatsen att en större andel i riket anser att utbudet av allmänna träningsplatser utomhus är "Mycket eller ganska bra". Aleborna är alltså mindre nöjda än rikssnittet.

Svarsfrekvensen på frågan är något lägre i Ale än i riket som helhet. I Ale är den 50,6 %, att jämföra med 58,2 % i riket. Detta kan tyda på att färre anser sig ha möjlighet att bedöma frågan i Ale, än i riket.

Figur 23. Utbudet av träningsplatser utomhus i Ale

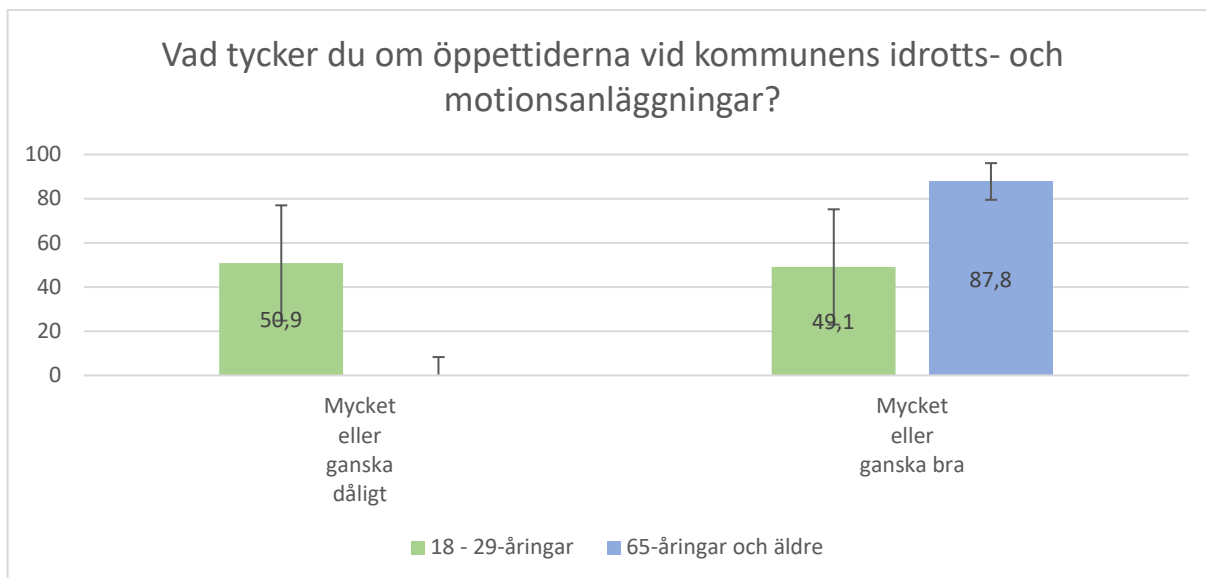
Figur 24. Utbudet av träningsplatser utomhus i riket

Figur 25. Öppettider på idrottsanläggningar i Ale

Figur 26. Öppettider på idrottsanläggningar i riket

Det ser över lag ut att finnas skillnader mellan Alebor beroende på ålder. Den äldsta åldersgruppen tycks genomgående vara mer nöjd än övriga grupper men då antalet svarande är få i varje grupp går det inte att dra säkra slutsatser. När det gäller frågan öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar är dock skillnaden mellan den äldsta och yngsta åldersgruppen statistiskt säkerställd. Som framgår av diagram 22 på nästa sida går det inte att dra några slutsatser om vad de unga tycker frågan, annat än att de är mindre nöjda än de äldre.

Figur 27. Skillnad mellan äldre och yngre i uppfattning om öppettider

Svarsfrekvensen på frågeområdet är relativt låg, då i genomsnitt cirka hälften av de som svarar på enkäten svarar på frågorna inom detta område. Det finns dock en viss variation i andel svarande beroende på ålder, där de största skillnaderna finns mellan de näst yngsta och de äldsta.

	Svarsandel i åldersgrupp 18-29	Svarsandel i åldersgrupp 30-49	Svarsandel i åldersgrupp 50-64	Svarsandel i åldersgrupp 65-
Vad tycker du om öppettiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar?	47,6%	70,0%	54,4%	30,9%
Vad tycker du om möjligheten för invånare att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar?	50,0%	66,7%	53,5%	30,9%
Vad tycker du om utbudet av belysta motionsspår i kommunen?	81,0%	75,6%	64,0%	42,5%
Vad tycker du om utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen?	76,2%	73,3%	54,4%	30,9%
Vad tycker du om utbudet av friluftsområden i kommunen?	76,2%	91,1%	81,6%	64,1%

Tabell 4. Svarsfrekvenser på idrottsområdet

Analys

Den låga svarsfrekvensen gör det svårt att dra några säkra slutsatser om Alebornas uppfattningar, såväl i förhållande till andra som till varandra. Svarsfrekvenserna kan i sig vara intressanta, då de säger något om vad de svarande anser sig kunna ha en uppfattning om. De lägre svarsfrekvenserna på området är inte unika för Ale, utan gäller tvärtom för hela riket. Skillnaderna mellan olika grupper kan ge en antydning om vilket intresse det finns för de olika faciliteterna i olika grupper och vilka grupper som använder dessa.

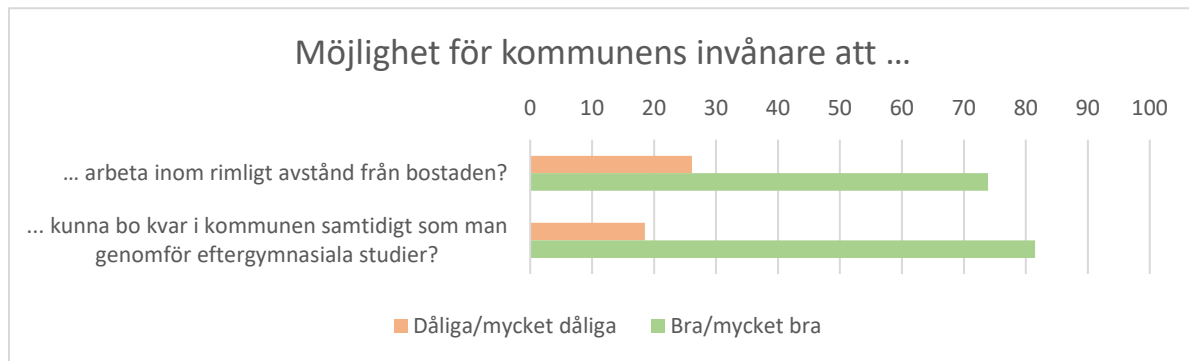
Den grupp som genomgående tycks vara mest nöjd är samtidigt den som har lägst svarsfrekvens. Av den Nationella folkhälsoenkäten som genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten framkommer att en lägre andel av de äldre uppger att de ägnar sig åt fysisk träning en vanlig vecka. Detta kan vara

skälet till att färre äldre anser sig kunna besvara ovanstående frågor, samtidigt som de som ägnar sig åt fysisk träning i huvudsak är nöjda med utbudet av anläggningar och dess öppettider.

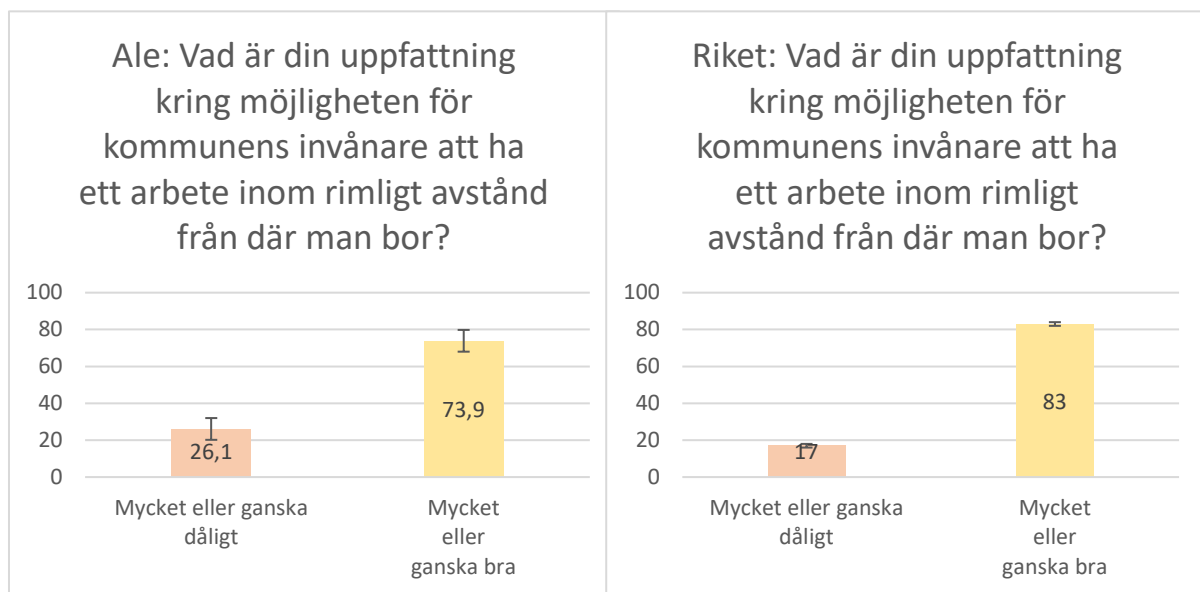
Att de yngre grupperna tycks vara mindre nöjda med öppettider kan också hänga ihop med att de i högre utsträckning än den äldsta gruppen behöver hitta tid för träning vid sidan av arbete eller studier och eventuell familj. Även de öppettider som andra aktörer erbjuder kan innebära att de kommunala anläggningarnas öppettider upplevs som sämre, då det finns aktörer som har dygnet-runt-öppna anläggningar.

Lokala arbets- och utbildningsmöjligheter

I avsnittet får respondenterna svara på hur de ser på möjligheterna att arbeta och utbilda sig på ett rimligt avstånd från bostaden. Vad som är ett "rimligt avstånd" är upp till den enskilde att avgöra. Alebornas svar skiljer sig från riksnittet på frågan om möjligheten att ha ett arbete inom rimligt avstånd från bostaden, genom att en mindre andel av de svarande anser att dessa möjligheter är mycket eller ganska bra. Samtidigt anser en stor del av både Aleborna och befolkningen i riket i stort att det finns mycket eller ganska bra möjligheter att ha ett arbete på rimligt avstånd från bostaden. Det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan grupper på frågeområdet.

Figur 28. Arbete och studier på rimligt avstånd

Figur 29. Arbete på rimligt avstånd i Ale

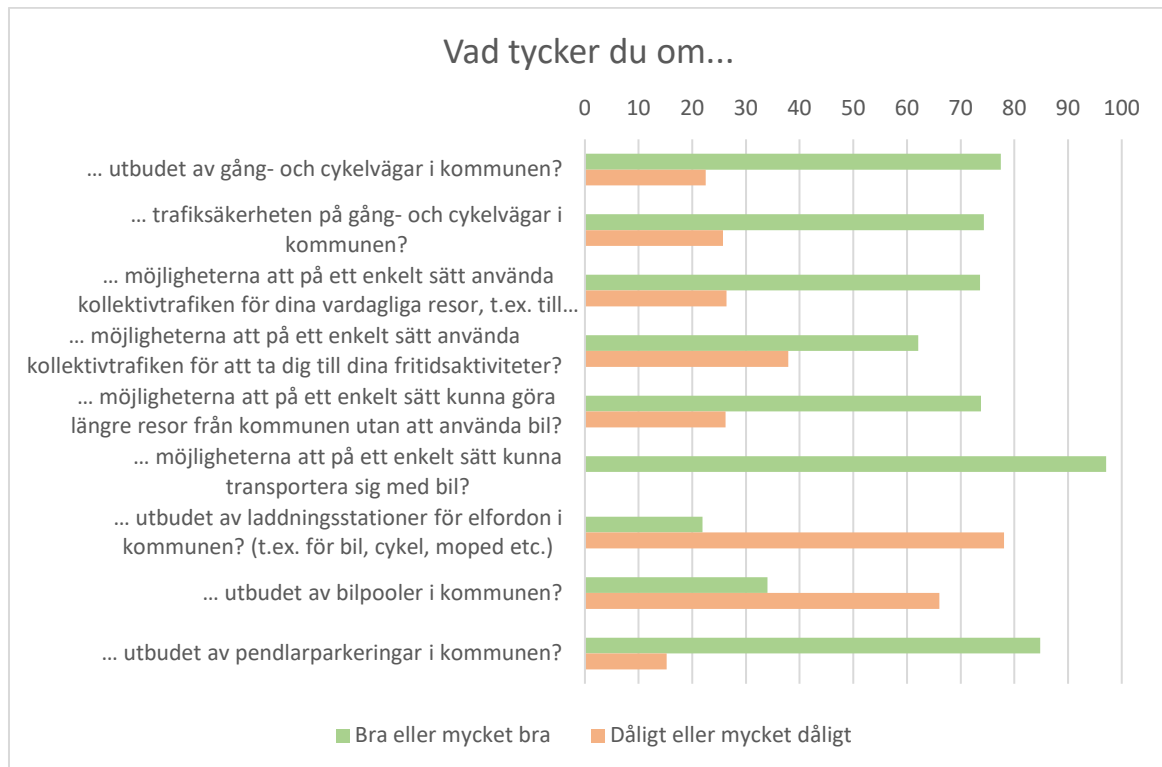
Figur 30. Arbete på rimligt avstånd i riket

Analys

Vid en genomgång av resultaten i gruppen storstadsnära pendlingskommuner framgår att i (oviktat) genomsnitt 76,5 % anser att möjligheten att ha ett arbete inom rimligt avstånd från bostaden är mycket eller ganska bra. I genomsnitt tycks alltså de som bor i storstadsnära pendlingskommuner, i likhet med Aleborna, vara något mindre nöjda än riksnittet. Gemensamt för de boende i dessa kommuner är att minst 40 % av de boende i kommunen pendlar till arbete i annan kommun, oftast en av storstadskommunerna. Det kan vara så att de som lägger en del av dagen åt pendling in i storstäder, och därmed sitter i bilkö, eller väntar på tåg och buss, är mindre nöjda än andra med närheten till arbetet, även om möjligheterna att hitta ett arbete på relativt nära håll från bostaden är goda.

Resor och kommunikationer

Området resor och kommunikationer är ett av de områden där Ale avviker mest från riket, då det finns statistiskt säkerställda skillnader på fem av nio frågor. Först presenteras helheten.

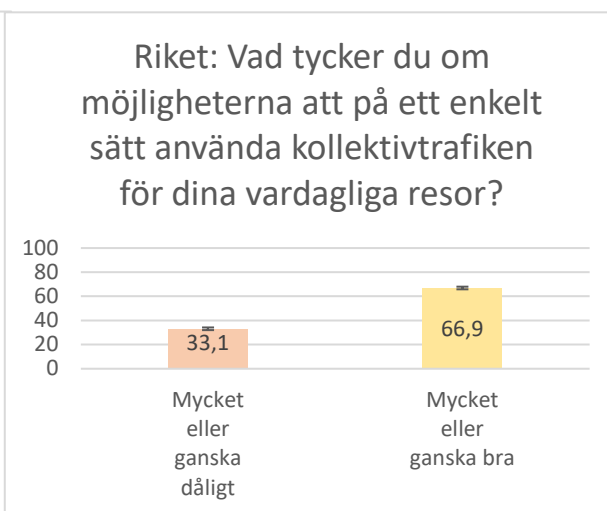
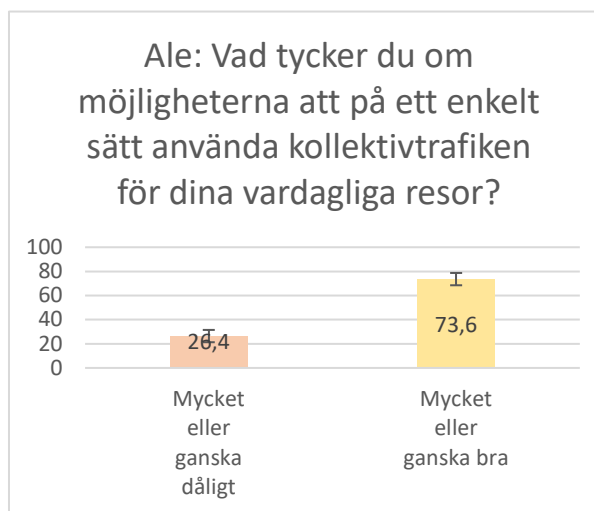

Figur 31. Bedömningar på området resor och kommunikationer

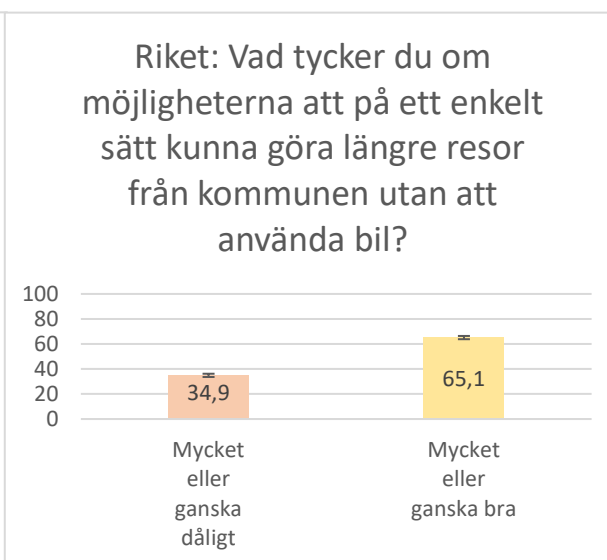
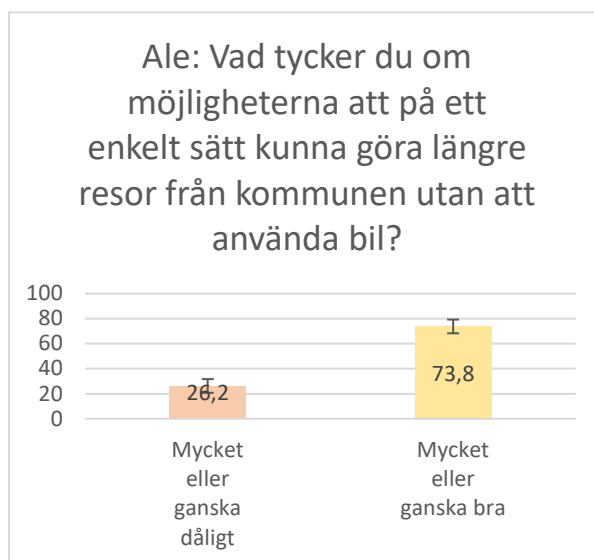
På fyra av frågorna är Aleborna mer nöjda än riksnittet. Den första frågan handlar om möjligheterna att på ett enkelt sätt använda kollektivtrafiken för vardagliga resor. Vardagliga resor exemplifieras i enkäten med till exempel resor till arbete, skola och annan sysselsättning. 73,6 % av Aleborna anser att möjligheterna är mycket eller ganska bra, vilket kan jämföras med 66,9 % i riket. En majoritet av Aleborna tycks också se positivt på möjligheterna att göra längre resor från kommunen utan att använda bil. 73,8 % anser att möjligheterna är mycket eller ganska bra. Vidare ser Aleborna positivt på möjligheterna att transportera sig med bil. 97,1 % anser att möjligheterna är mycket eller ganska, vilket ska jämföras med 91,3 % i riket. Störst skillnad mellan Ale och riket är det dock när det kommer till synen på utbudet av pendlarparkeringar där 84,8 % av Aleborna är positiva, till skillnad från 56,5 % i riket.

Den enda frågan där Ale skiljer sig negativt mot riket är frågan om synen på utbudet av laddningsstationer för elfordon. 21,9 % av Aleborna ser positivt på utbudet vilket ska jämföras med 43,1 % i riket. Här nedan presenteras fyra av dessa frågor i diagram.

Sammantaget ser Aleborna mer positivt på möjligheten att transportera sig såväl med som utan bil. Synen på frågan om utbudet av laddningsstationer för elfordon avviker från denna bild, genom att Aleborna är mindre nöjda än riksnittet.

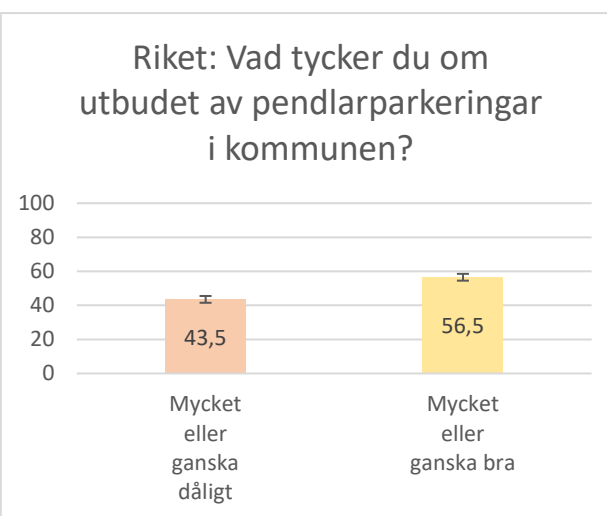
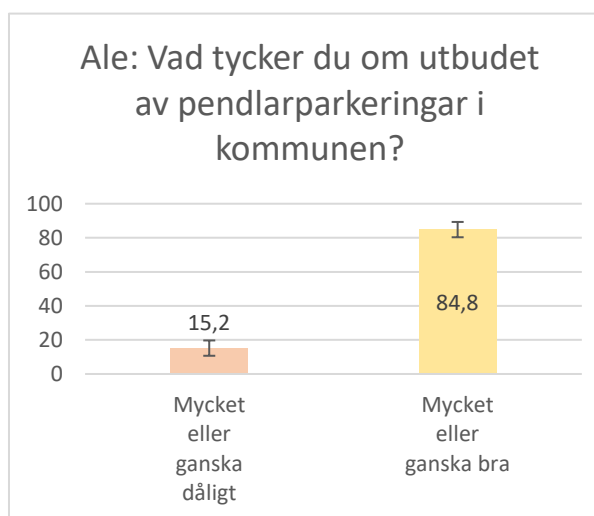

Figur 32. Möjlighet att enkelt använda kollektivtrafiken i Ale Figur 33. Möjlighet att enkelt använda kollektivtrafik i riket

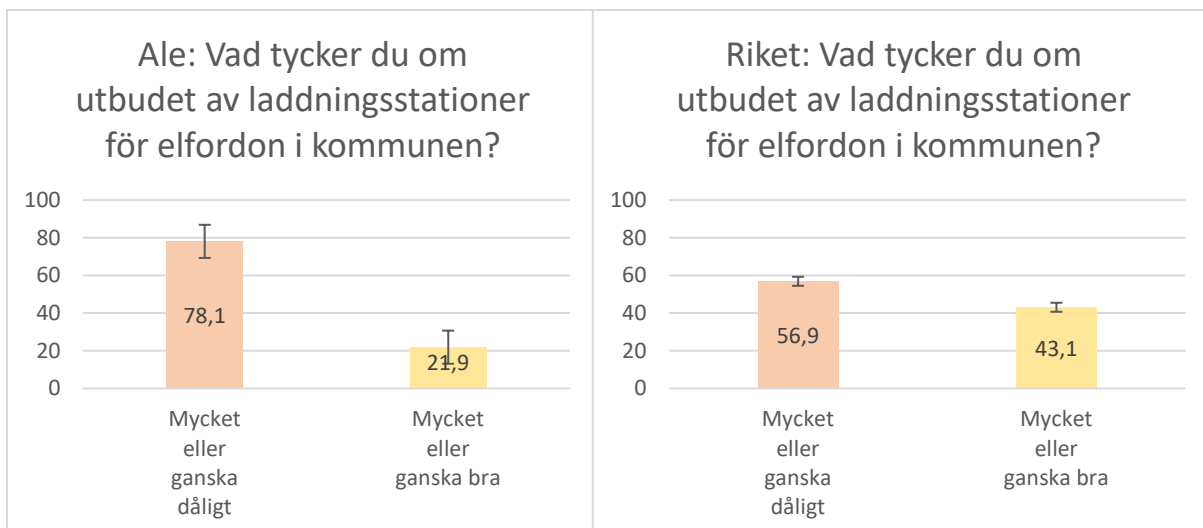
Figur 34. Längre resor utan bil i Ale

Figur 35. Längre resor utan bil i riket

Figur 36. Utbud av pendlarparkeringar i Ale

Figur 37. Utbud av pendlarparkeringar i riket

Figur 38. Utbud av laddningsstationer i Ale

Figur 39. Utbud av laddningsstationer i riket

I tabellen på nedan jämförs andelen som svarar på dessa frågor i Ale med andelen som svarar på frågorna i riket. Som framgår är svarsfrekvensen över lag liknande. Andelen som svarar på frågan om möjligheten att använda kollektivtrafiken för vardagliga resor är något högre i Ale. Däremot avviker Ale tydligt från riket på frågan om utbudet av pendlarparkeringar. I riket som helhet svarar 38 % av de som svarar på enkäten på denna fråga. I Ale svarar 78 % av de som svarar på enkäten på denna fråga.

	Ale Andel av det totala antalet svarande, som svarar på frågan	Riket Andel av det totala antalet svarande, som svarar på frågan
Möjligheterna att på ett enkelt sätt använda kollektivtrafiken för dina vardagliga resor	85%	78%
Möjligheterna att på ett enkelt sätt kunna göra längre resor från kommunen utan att använda bil	83%	82%
Möjligheterna att på ett enkelt sätt kunna transportera sig med bil	92%	91%
Utbudet av laddningsstationer för elfordon i kommunen	29%	29%
Utbudet av pendlarparkeringar i kommunen	78%	38%

Tabell 5. Andel som svarar på frågor inom området resor och kommunikationer

På området finns generellt skillnader i uppfattning beroende på var i kommunen man bor. Boende utanför tätort tycks vara mindre nöjda än de som bor i kommunens centralort. När det gäller utbudet av gång- och cykelvägar, trafiksäkerheten på gång- och cykelvägar, möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafiken, möjligheten att göra längre resor utan bil och utbudet av bilpooler finns det statistiskt säkerställda skillnader i nöjdhet mellan boende i tätort och i centralort. Att det finns skillnader i dessa uppfattningar beroende på bostadens läge i kommunen får i de flesta fall betraktas som förväntat, men är inte desto mindre viktigt att arbeta med om man önskar skapa alternativ till bilen i fler delar av kommunen. Observera att det är respondenten själv som fått svara på om en bor i centralort eller i annan tätort i kommunen.

I övrigt är skillnaderna på området inom intervallen för felmarginalerna och går därför inte att dra slutsatser utifrån.

Analys

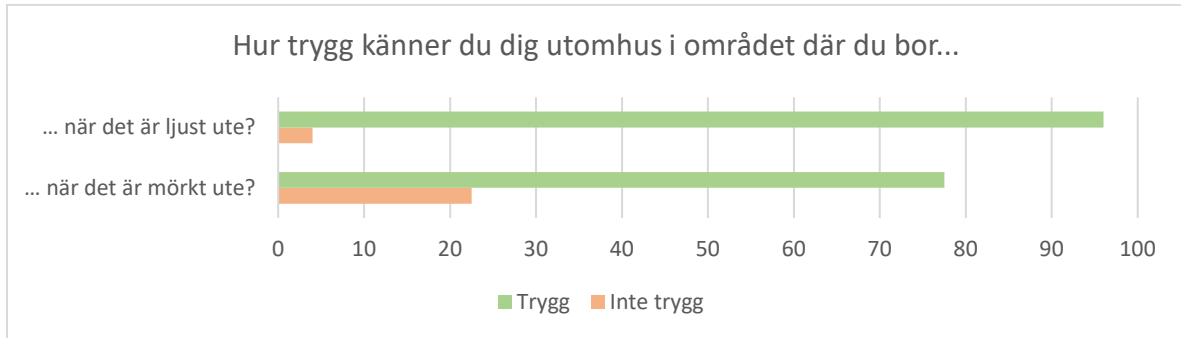
Området resor och kommunikationer är ett av de områden där Aleborna är mest nöjda. Som framgått ovan anser Aleborna att möjligheterna att resa kollektivt är goda, men också att möjligheterna till resor med bil är goda. Sannolikt spelar det stor roll för resultaten att många Alebor har närhet till pendeltågsstation och till motorvägen E45.

På de frågor där Ale avviker positivt från rikssnittet är det störst skillnad på frågan om utbudet av pendlarparkeringar. Som redovisats ovan är 84,8 % av Aleborna positiva, att jämföra med 56,5 % i riket. Även i svarsfrekvens avviker Ale mot rikssnittet då en betydligt större andel av Aleborna svarar på frågan. Aleborna anser sig alltså i högre utsträckning än andra kunna bedöma tillgången på pendlarparkering, vilket tyder på att denna möjlighet är mer välkänd i Ale än på andra håll. Det är sannolikt att de satsningar på pendlarparkering som gjorts under det senaste decenniet har en påverkan på resultatet och bidrar till Alebornas relativt sett goda betyg. I kontakt med tjänstepersoner vid Samhällsbyggnadsförvaltningen framkommer det pendlarparkeringar i Bohus och Surte har nått sina kapacitetstak, vilket kopplas till att kollektivtrafikens A-zon utvidgats till att omfatta dessa delar av Ale, vilket lett till lägre priser i kollektivtrafiken för den som reser mellan dessa områden och Göteborg. Den ökade efterfrågan kan innebära att nöjdheten med utbudet av pendlarparkeringar påverkas negativt i de berörda områdena.

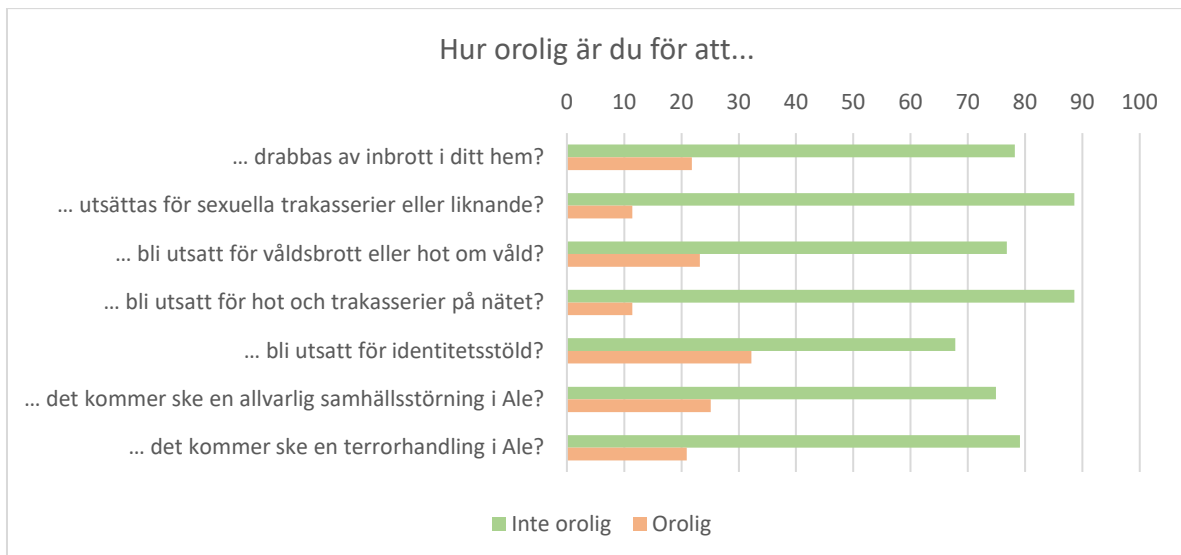
När det gäller frågan om tillgången på laddningsstationer för elfordon svarar endast knappt en tredjedel av Aleborna på frågan, vilket motsvarar det nationella genomsnittet. Det är sannolikt att andelen som har en åsikt i frågan kommer att öka i takt med att bilflottan ställs om och allt fler laddbara fordon kommer ut på vägarna, i såväl Ale som riket. Ska Aleborna se positivt på möjligheterna att pendla även i framtiden, så kommer det sannolikt att krävas utbyggd laddinfrastruktur i kommunen, till exempel vid pendlarparkeringar.

Trygghet i samhället

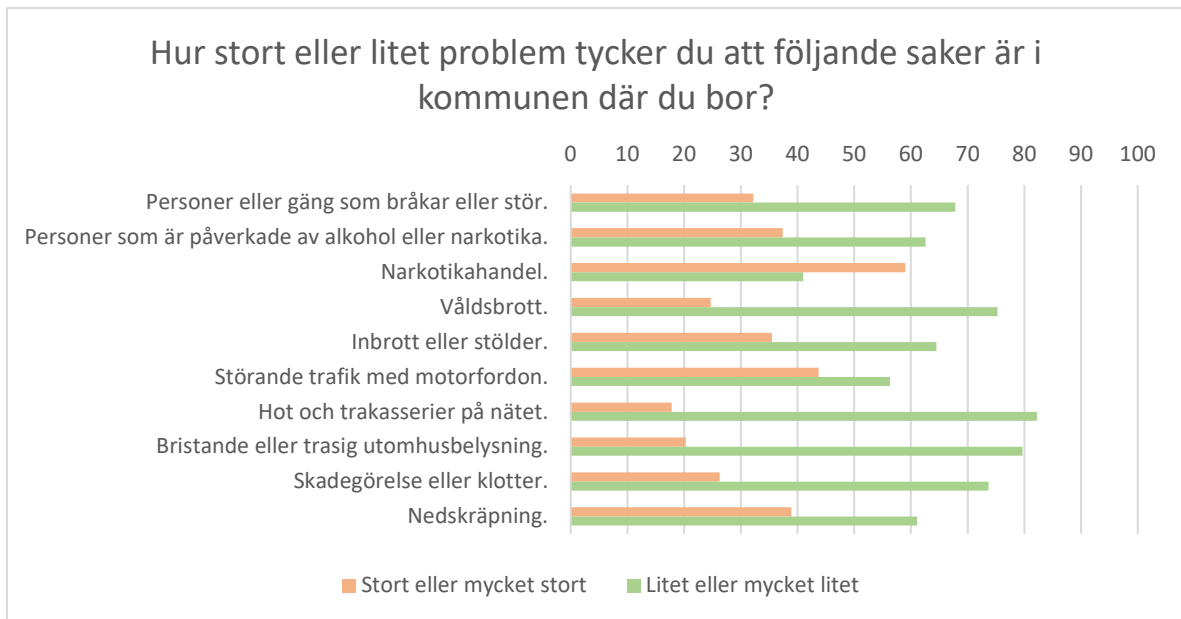
Frågeområdet trygghet i samhället är med 22 olika frågor det mest omfattande i undersökningen. För att ge en överblick över resultaten presenteras först samtliga frågor.

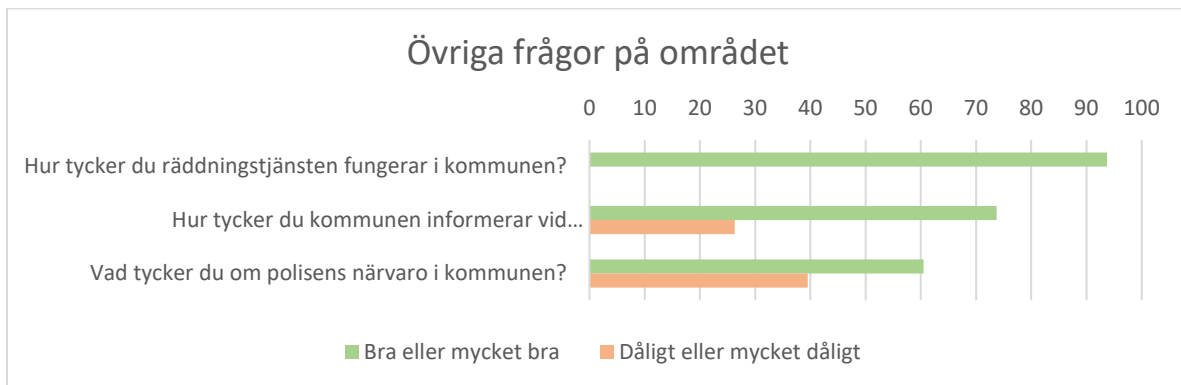
Figur 40. Trygghet utomhus

Figur 41. Oro för brott

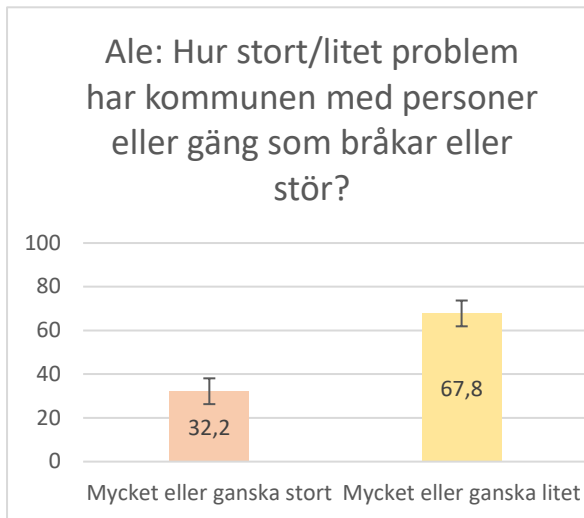
Figur 42. Bedömning av olika problem

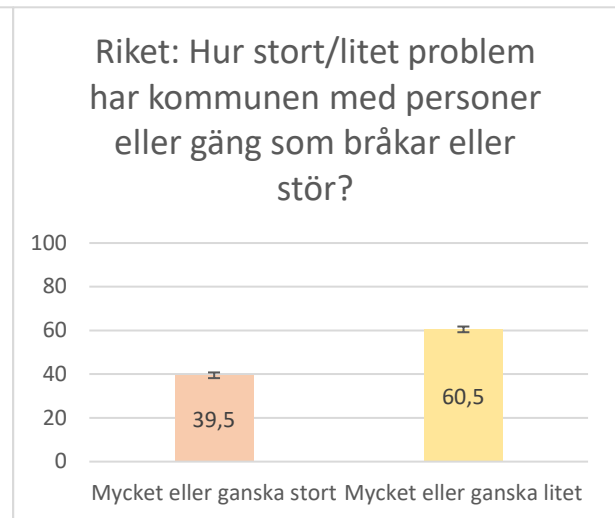
Figur 43. Övriga trygghetsfrågor

Det finns statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket på fem frågor. Till skillnad från andra frågeområden är svarsfrekvensen generellt hög på frågorna, vilket sannolikt tyder på att frågorna handlar om sådant som de flesta anser sig kunna bedöma. Frågorna är formulerade på olika sätt. Den första frågan av de fem där det finns en säkerställd skillnad mellan Ale och riket handlar om hur oroliga invånarna är för att det kommer att ske en terrorhandling i kommunen. Aleborna är mindre oroliga för att det kommer att ske en terrorhandling i kommun, än vad man är i riket som helhet. Därefter får invånarna svara på hur stort ett litet problem de anser att olika saker är. De problem där det finns säkerställda skillnader mellan Ale och riket är "personer eller gäng som bråkar eller stör", "våldsbrott", "inbrott och stölder" samt "störande trafik med motorfordon".

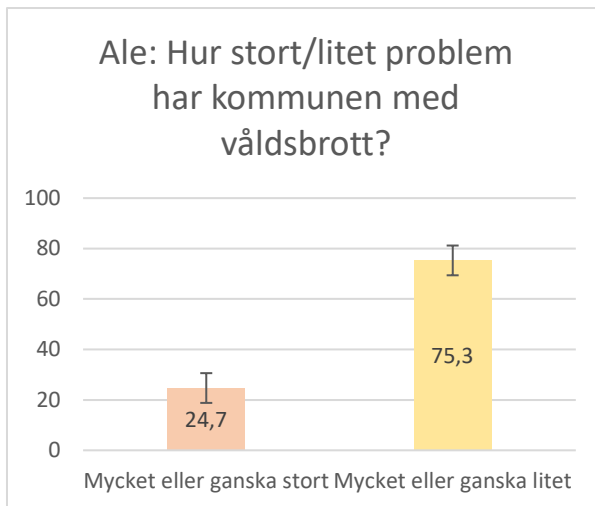
Det är enbart på frågan om störande trafik med motorfordon som Aleborna anser att problemet är större än riksgenomsnittet. I samtliga dessa fall är det en majoritet som anser att problemet "mycket eller ganska litet". Svartsfrekvenserna är likvärdiga, med en liten skillnad mellan riket och Ale vad gäller frågan om inbrott och stölder, där 78,5 % av de Alebor som svarar på enkäten besvarar frågan. Motsvarande siffra i riket är 83,1 %. Då det är få svarande handlar det dock om ett fåtal personer som skulle besvara frågan för att nå samma svartsfrekvens som riket i stort, vilket gör det svårt att dra slutsatser om skillnaden.

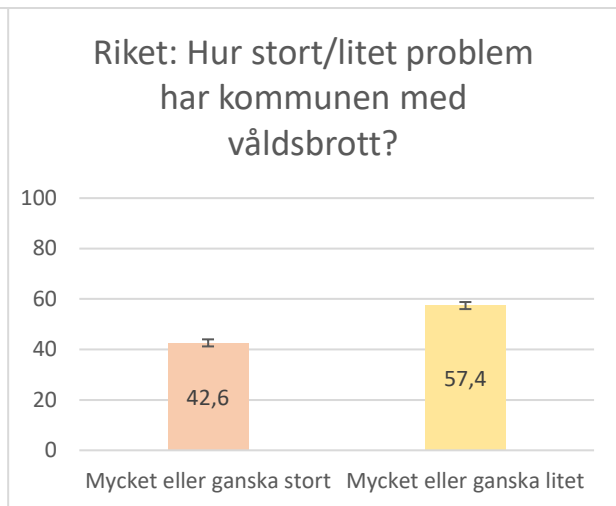
Figur 44. Problem med gäng som bråkar eller stör i Ale

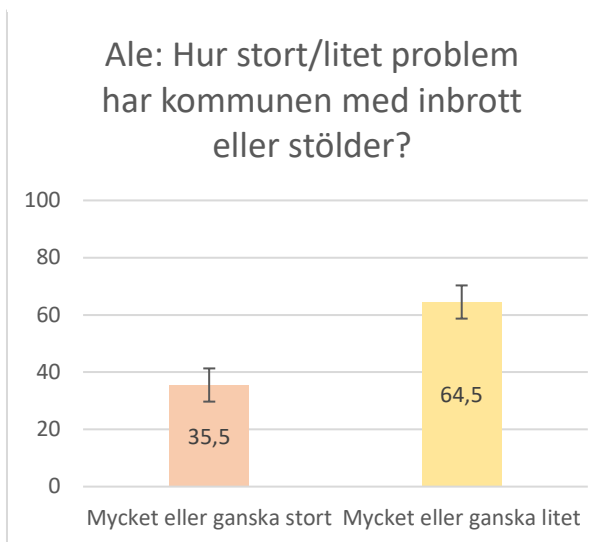
Figur 45. Problem med gäng som bråkar eller stör i riket

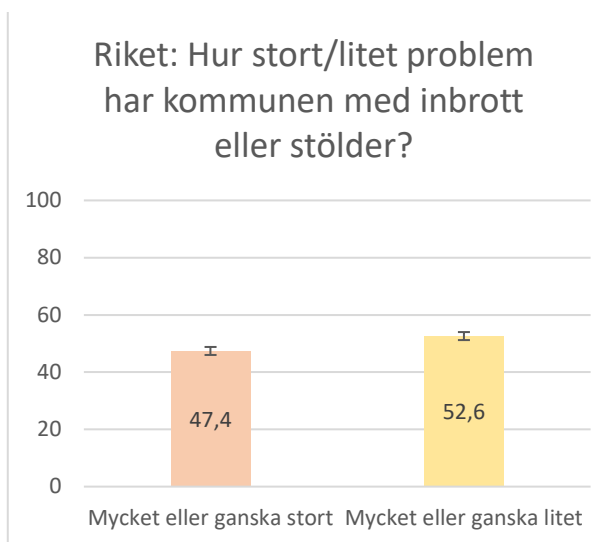
Figur 46. Våldsbrott i Ale

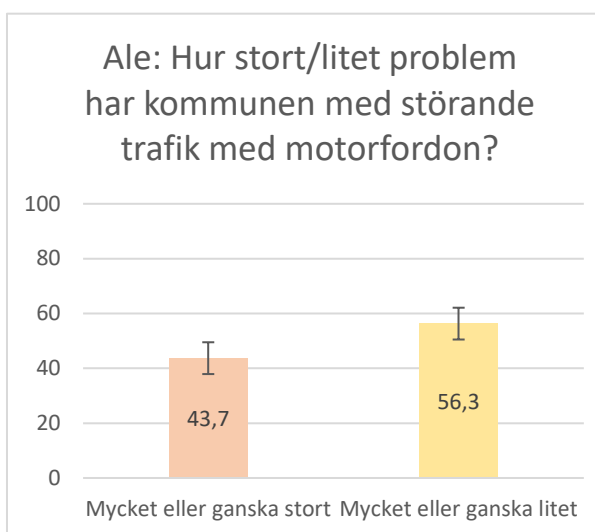
Figur 47. Våldsbrott i riket

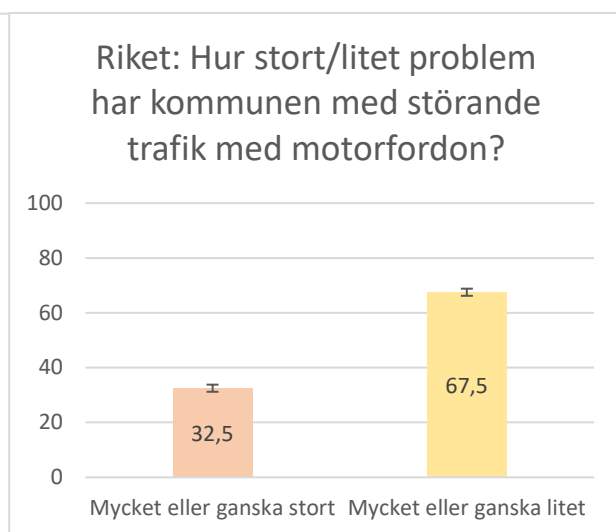
Figur 48. Inbrott och stölder i Ale

Figur 49. Inbrott och stölder i riket

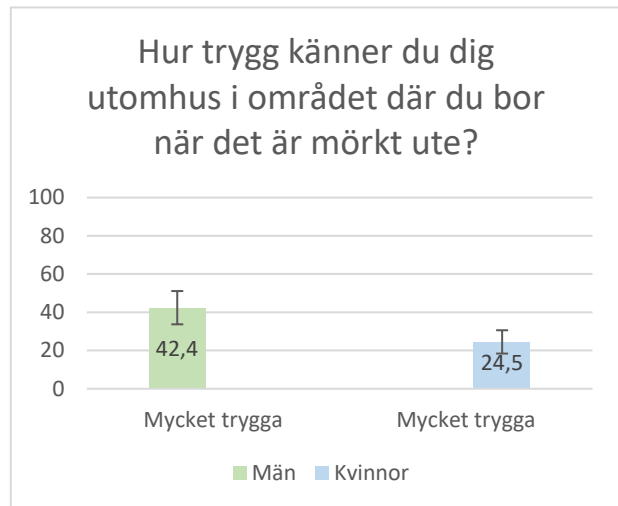
Figur 50. Störande trafik i Ale

Figur 51. Störande trafik i riket

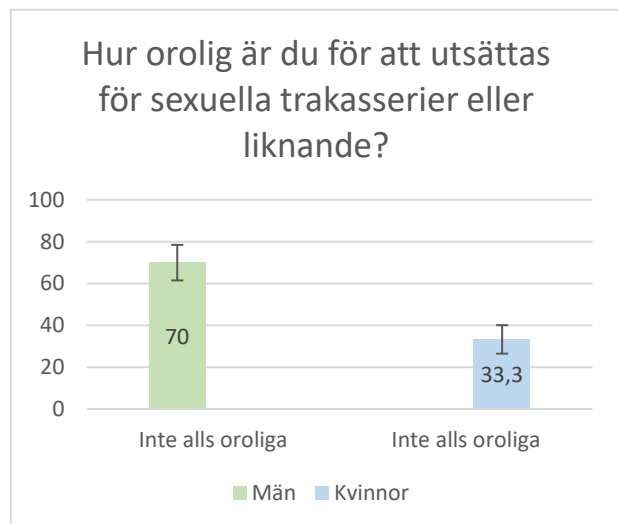
Det finns få statistiskt säkerställda skillnader mellan olika grupper i Ale, vilket gör det svårt att dra slutsatser om skillnader. Det finns dock några skillnader som är säkerställda. Den första gäller trygghet när det är mörkt ute. När svaren slås ihop, så att "Inte alls trygg" och "Inte så trygg" samt "Mycket trygg" och "Ganska trygg" redovisas tillsammans, går det inte att se några skillnader mellan olika grupper, då antalet svarande i varje grupp är litet, och osäkerhetstalen höga. Till exempel skattas 81,8 % av männen vara mycket eller ganska trygga utomhus i sitt boendeområde när det är mörkt. Motsvarande siffra för kvinnor är 73 %. Men osäkerhetstalen är $\pm 7,5$ respektive $\pm 6,6$. Det innebär att vi med 95 procents säkerhet kan säga att 74,3 – 89,3 % av männen är trygga, och 66,4 – 79,6 % av kvinnorna är det. Då intervallen överlappar varandra går det inte att dra slutsatser utifrån detta.

Vid en djupdykning i materialet framgår dock att det finns en skillnad mellan kvinnor och män avseende hur trygga de känner sig i sitt område. 42,4 % ($\pm 8,7$) av männen känner sig "mycket trygga" i sitt boendeområde utomhus när det är mörkt. Motsvarande siffra för kvinnor är 24,5 % ($\pm 6,1$). Här finns alltså en statistiskt säkerställd skillnad. Det är bör noteras att en större andel av kvinnorna än männen har svarat "ganska trygg".

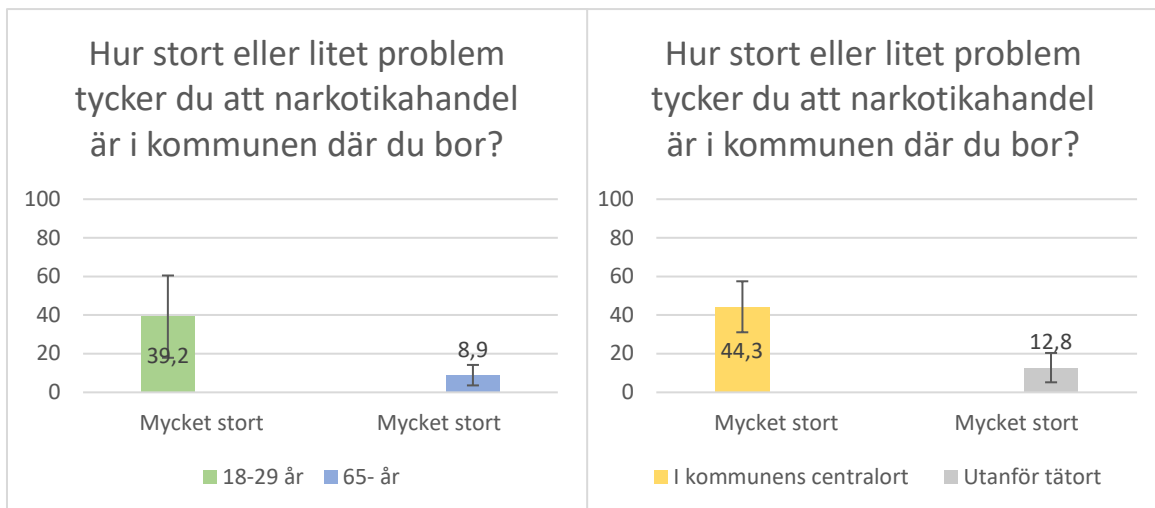
Figur 52. Trygghet utomhus

Även på frågan "Hur orolig är du för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande?" finns skillnader mellan män och kvinnor. 70 % ($\pm 8,5$) av männen är inte alls oroliga för att utsättas för detta. Motsvarande siffra för kvinnor är 33,3 % ($\pm 6,8$).

Figur 53. Oro för sexuella trakasserier

Utöver detta finns det skillnader i synen på hur stora problemen är med narkotikahandel mellan såväl yngre som äldre, som boende i olika områden. I vissa fall är skillnaderna mellan olika grupper är så stora att det går att säga att de är statistiskt säkerställda, trots höga osäkerhetstal. 39,2 % ($\pm 21,3$) av 18–29-åringarna anser att problemet med narkotikaförsäljning är mycket stort. I den äldsta åldersgruppen, 65 år och äldre, är motsvarande siffra 8,9 % ($\pm 5,3$). 44,3 % ($\pm 13,2$) av de boende i kommunens centralort anser att problemet är mycket stort. Bland boende i andra tätorter är motsvarande siffra 16,4 % ($\pm 7,4$) och bland boende utanför tätort 12,8 % ($\pm 7,6$). Detta illustreras i diagrammen på nästa sida. Observera att det är respondenten själv som fått svara på om hen bor i kommunens centralort, i annan tätort eller utanför tätort.

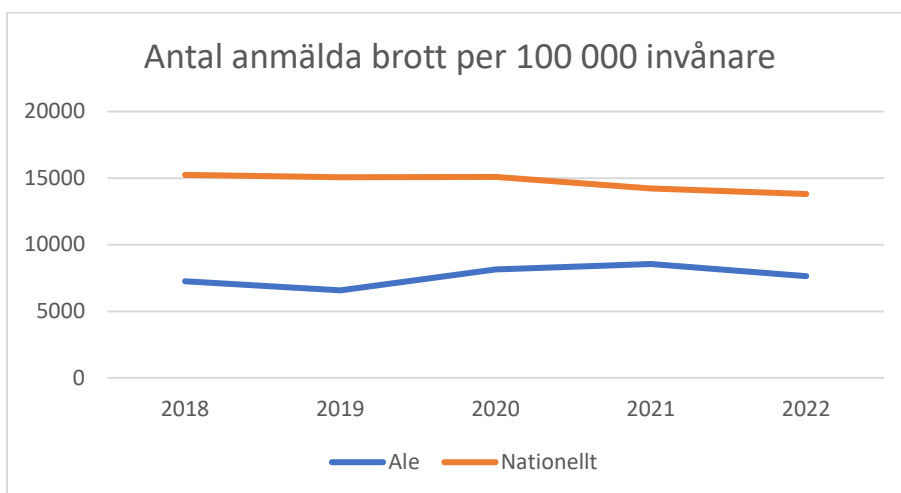
Figur 54. Uppfattning om narkotikahandel i olika åldrar

Figur 55. Uppfattning om narkotikahandel i olika områden

Analys

På det stora hela framträder Ale som en kommun där människor är mer trygga än i riket i stort, även om kommunen inte är utan problem. Bilden av Ale som mer tryggt stämmer överens med annan statistik på området. Antalet anmälda brott i Ale är lägre än rikssnittet. När antalet anmälda brott studeras är det viktigt att notera att alla brott som sker inte anmäls, vilket medför att det finns ett så kallat mörkertal. Mörkertalet bedöms skilja sig åt mellan olika brottstyper. I denna analys bedöms dock inte mörkertalet i Ale skilja sig från rikssnittet på ett sådant sätt att jämförelser inte kan göras.

Vid en jämförelse av totalt antal anmälda brott per 100 000 invånare under åren 2018 – 2022 framgår att Ale har markant lägre nivåer än riket, enligt statistik från Brottsförebyggande rådet, BRÅ. Under perioden pendlar antalet anmälda brott per 100 000 invånare mellan lägst 6 568 och högst 8 547, att jämföra med lägst 13 803 och högst 15 239 i riket. Det faktiska antalet anmälda brott i Ale per år är lägst 2 047 och högst 2 731 under perioden.

Figur 56. Anmälda brott per 100 000 invånare

Även bedömningen av hur stora problem Ale har med enskilda typer av brott stämmer överens med annan statistik. 75,3 % ($\pm 5,9$) av Alebornas bedömer att kommunen har ganska eller mycket små problem med våldsbrott, att jämföra med ett riksnitt på 57,4 % ($\pm 1,4$). Vid en genomgång av antalet anmälda misshandelsbrott, inklusive grov misshandel, framgår att det under 2022 anmäldes 139

sådana brott i Ale kommun. Det motsvarar 431 brott per 100 000 invånare, vilket kan jämföras med 801 anmälda misshandelsbrott (inkl grov misshandel) per 100 000 invånare i riket.

Samma sak gäller för inbrott, där 64,5 % ($\pm 5,8$) av Aleborna bedömer att kommunen har ganska eller mycket små problem. Motsvarande siffra i riket är 52,6 % ($\pm 1,4$). Även på detta område är antalet anmälda brott per 100 000 markant lägre i Ale än nationellt.

Frågan om hur stort eller litet problem kommunen har med störande trafik med motorfordon skiljer ut sig från andra frågor på området. Aleborna bedömer i högre utsträckning än rikssnittet att kommunen har ganska eller mycket stora problem, även om de som gör denna bedömning inte utgör majoriteten. Det är inte att veta exakt vad de svarande lägger i begreppet "störande trafik" men en faktor bakom Alebornas bedömningar kan vara problem som funnits ett par år tillbaka med mopedburna ungdomar i kommunens norra delar. Bedömningen är att detta problem idag är mindre än tidigare. Om denna bedömning stämmer bör Ale i framtida undersökningar närma sig rikssnittet, så länge inte nya problem uppstår. Vid en jämförelse av antalet trafikbrott i Ale och nationellt, framkommer att Ale liksom på andra områden har låga brottsnivåer.

På frågan om trygghet utomhus i det egna bostadsområdet när det är mörkt framkommer att kvinnor i lägre utsträckning än män känner sig mycket trygga. När svarsalternativen Mycket eller ganska trygg slås ihop går det inte att se någon statistiskt säkerställd skillnad mellan kvinnor och män, då osäkerhetstalen är höga. Vi vet från andra undersökningar att upplevelsen av trygghet skiljer sig åt mellan grupper. Kvinnor avstår i större utsträckning från att befinna sig utomhus på kvällar och nätter än vad män gör, enligt nationella trygghetsundersökningen 2022.

När det gäller oro för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande, är det viktigt att notera att en stor majoritet av såväl kvinnor som män svarar "Inte så orolig" eller "Inte alls orolig". Skillnaden är att män i hög utsträckning inte alls är oroliga och kvinnor mer oroliga. Av BRÅ:s statistik på nationell nivå framgår att det finns stora skillnader i utsatthet för sexualbrott. Andelen som uppger sig ha utsatts för ett sexualbrott varierar från år till år och då särskilt bland kvinnor, men statistiken visar genomgående att kvinnor är mer utsatta. Bland män (16–84 år) är det 1,2 procent som uppger att de utsattes för sexualbrott 2022. Bland kvinnor (16–84 år) visar att 7,8 procent uppger att de utsattes för sexualbrott 2022. Utifrån detta är skillnaden i oro knappast uppseendeväckande.

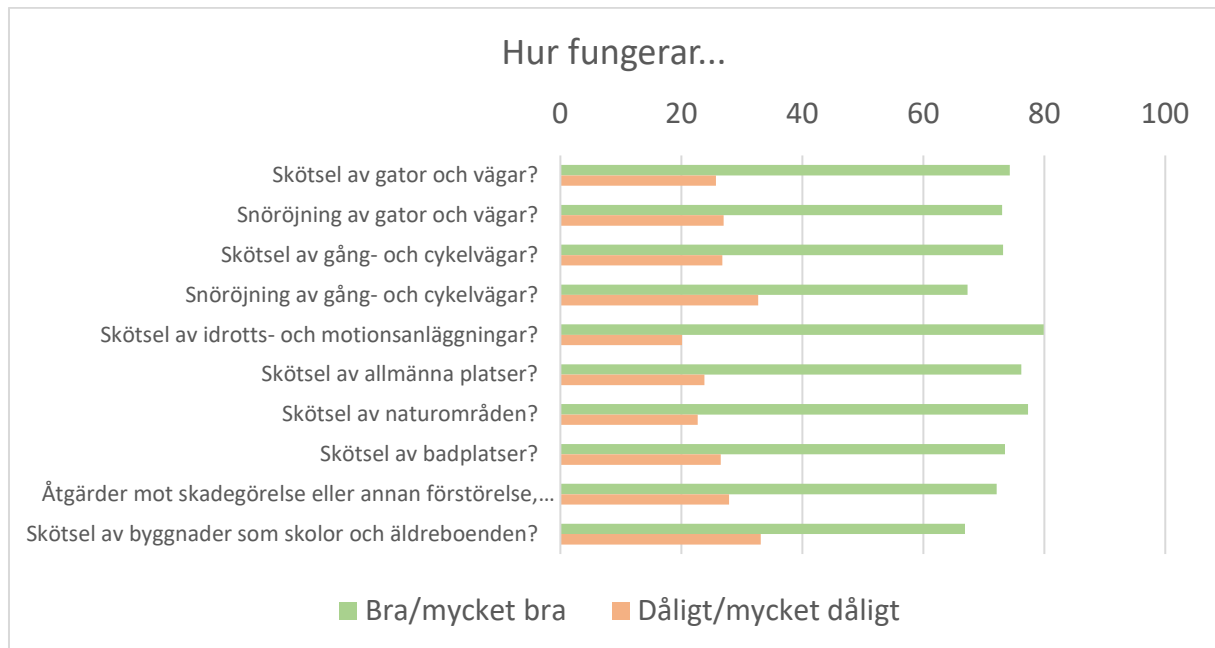
När det gäller narkotikaförsäljningen framkommer att unga i högre utsträckning än äldre anser att detta är ett mycket stort problem. Enligt undersökningen anser 39,2 % av 18–29-åringarna att problemet är mycket stort, men siffran bör tolkas med stor försiktighet då osäkerhetstalet är $\pm 21,3$. Klart är dock att andelen unga i högre utsträckning än äldre anser att problemet är stort, trots osäkerhetstalet. Tillsammans uppgår de unga som tycker att problemet med narkotikaförsäljning är antingen ganska stort eller mycket stort till 71,2 % ($\pm 19,2$). Osäkerhetstalen medför att intervallen är stora. Dock kan det konstateras att en betydande del av kommunens unga anser att detta är ett problem, och att de unga anser att problemet är större än äldre. Det kan antas att unga i högre utsträckning än äldre kommer i kontakt med narkotikaförsäljning, inte minst via sociala medier.

De som bor i kommunens centralort anser i mycket högre utsträckning än de som bor utanför tätort att problemet med narkotikaförsäljning är stort. Kommunen är medveten om att problem med öppen narkotikaförsäljning är större i centrala Nödinge än i andra områden. Problemen är i dag mindre än tidigare, tack vare polisiära insatser mot individer. Samtidigt tenderar ryktet om ett område att dröja sig kvar längre än de faktiska problemen. Det är dock viktigt att hålla i insatser mot narkotikaförsäljning över tid, då det finns en risk att nya individer fyller de luckor som uppstår när andra försvinner.

Vid en jämförelse med brottsstatistik framkommer att Ale, mätt i totalt antal anmälda narkotikabrott per 100 000 invånare, i likhet med andra typer av brott har en markant lägre nivå än riket. Antalet anmälda narkotikabrott pendlar något mellan åren, men är lägre i Ale 2022 än 2018. Brottet är ett så kallat upptäcksbrott vilket innebär att ju fler resurser och riktade insatser som genomförs desto fler brott rapporteras. Att enbart utgå från statistik vid analys av narkotikabrott kan därför vara missvisande, men det finns ingen anledning att anta att mörkertalet är högre i Ale än i riket i stort.

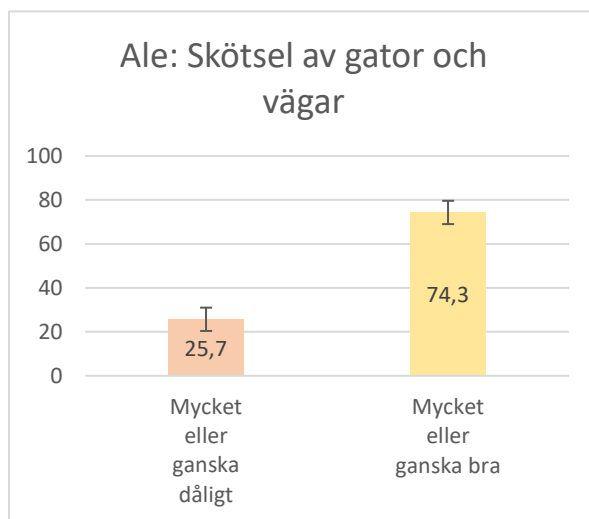
Underhåll av den offentliga miljön

Frågeområdet innehåller tio frågor. Frågeområdet inleds med frågan "Hur tycker du följande saker fungerar i din kommun?" och därefter räknas de saker som ska bedömas upp.

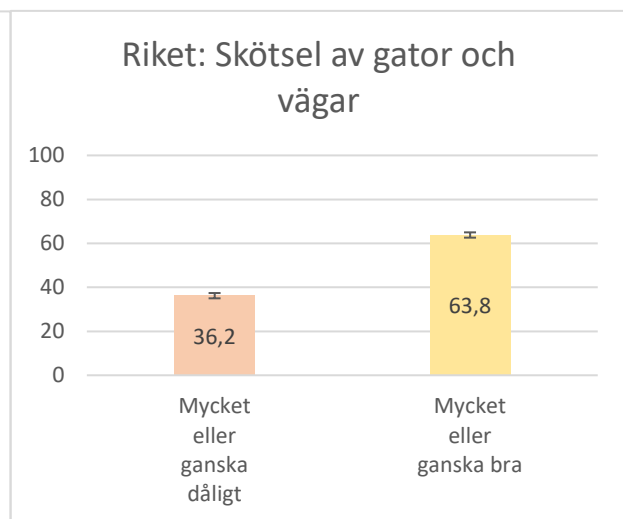

Figur 57. Alebornas bedömningar på området underhåll

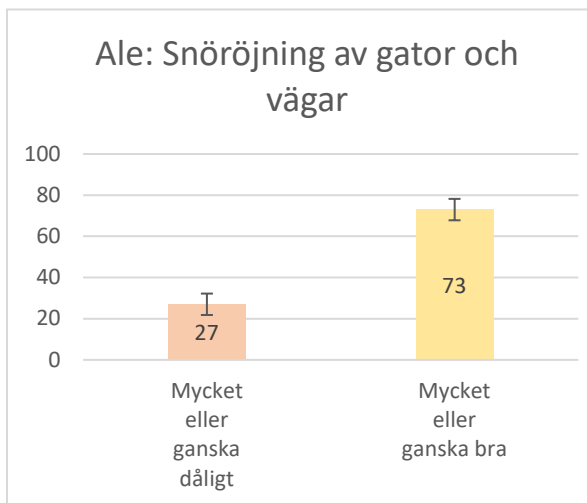
På tre av de tio frågorna finns det statistiska säkerställda skillnader mellan Ale och rikssnittet i resultaten. Det handlar om "skötsel av gator och vägar", "snöröjning av gator och vägar" och "snöröjning av gång- och cykelvägar". I samtliga fall är Aleborna mer nöjda än rikssnittet, samtidigt som en majoritet av Aleborna är nöjda. Även i riket är en majoritet nöjda på alla tre frågor. Svarefrekvenserna skiljer sig knappt åt mellan Ale och riket på någon av frågorna.

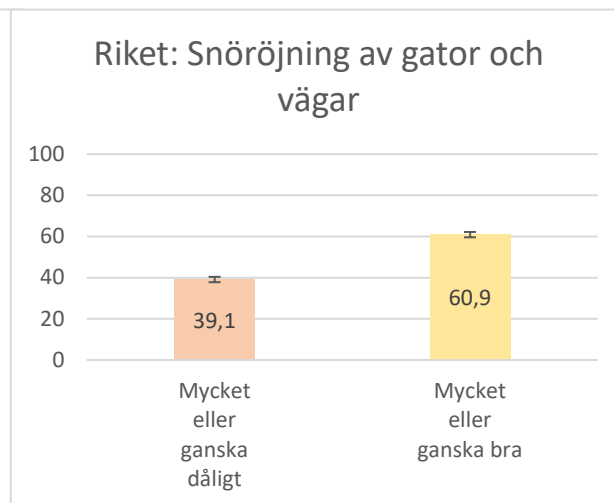
Figur 58. Skötsel av gator och vägar i Ale

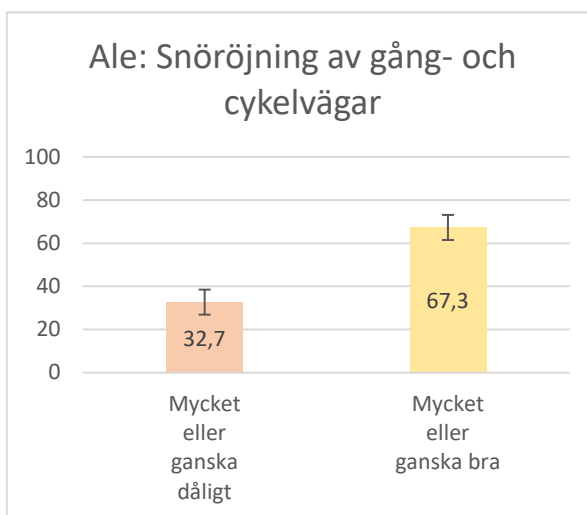
Figur 59. Skötsel av gator och vägar i riket

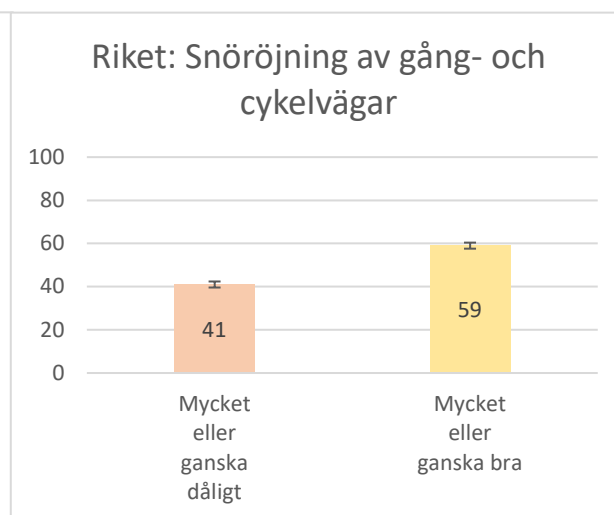
Figur 60. Snöröjning av gator och vägar i Ale

Figur 61. Snöröjning av gator och vägar i riket

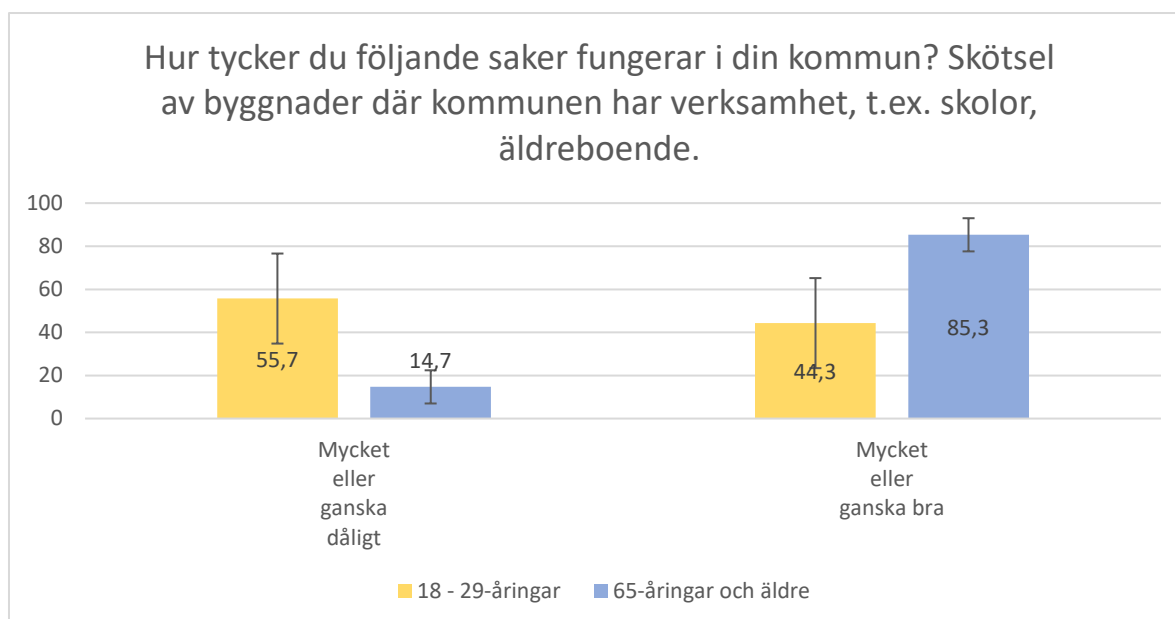

Figur 62. Snöröjning av gång- och cykelvägar i Ale

Figur 63. Snöröjning av gång- och cykelvägar i riket

Liksom på andra frågeområden tycks det finnas skillnader mellan äldre och yngre samt kvinnor och män, där en större andel äldre och kvinnor genomgående är nöjda än yngre och män. I några fall är skillnaderna statistiskt säkerställda. Skillnaden mellan kvinnor och män är statistiskt säkerställd när det gäller skötsel av gång- och cykelvägar samt åtgärder mot skadegörelse eller annan förstörelse såsom till exempel klotter och övergivna fordon. Skillnaden mellan de äldsta och de yngsta är statistiskt säkerställd när det gäller skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar, skötsel av allmänna platser och skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet. Nedan presenteras skillnader mellan den äldsta och yngsta åldersgruppen i åsikter om hur kommunen sköter byggnader där kommunen har verksamhet.

Figur 64. Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet

Statistiskt säkerställda skillnader finns också mellan yngre och äldre när det gäller skötsel av allmänna platser. 61,5 % ($\pm 20,4$) av de yngre tycker att skötseln är bra eller mycket bra, medan 89,4 % ($\pm 5,7$) av de äldre gör det. Även när det gäller skötsel av idrotts- och motionsanläggningar, badplatser och naturområden så tycks liknande åsiktsskillnader mellan yngre och äldre finnas, men i dessa fall är det en minoritet av de svarande som besvarat frågorna.

Analys

Ale är en storstadsnära pendlingskommun innebär att en stor del av Aleborna är vana vid att pendla och har åsikter om sådant som skötsel av gator och vägar samt snöröjning av desamma. Detta är frågor som tydligt påverkar människor i vardagen och som många därför har åsikter om. Skötsel och snöröjning är också saker som har den karaktären att människor märker när det inte fungerar, men sällan tar notis om de gånger detta fungerar felfritt. Det är därför särskilt positivt att se höga betyg på området i jämförelse med riksnittet.

Ansvar för snöröjning och sandning av vägarna i Ale kommun delas mellan fastighetsägare, vägföreningar, Trafikverket och kommunen. Plogning sker enligt en prioriteringsordning där branta backar prioriteras först, och därefter gång- och cykelvägar till hållplatser, resecentrum, kommunala anläggningar och parkeringar. Därefter plogas de mindre trafikerade gatorna. Denna prioriteringsordning tycks få godkänt av Aleborna i allmänhet. Kommunen informerar på hemsida och i andra kanaler om vad som är bra att tänka på när väglaget blir sämre, samt var i kommunen det går att hämta grus mot halka. Det är nödvändigt att kontinuerligt följa och utvärdera vilka kanaler informationen behöver finnas i.

När det gäller skillnaden mellan äldre och yngre i synen på skötsel av byggnader där kommunen har sin verksamhet måste det inledningsvis konstateras att det över lag finns skillnader mellan äldre och yngres nöjdhet, och att de äldre generellt tycks vara mer nöjda än de yngre. De stora felmarginalerna i den yngre åldersgruppen gör det omöjligt att avgöra vad en majoritet tycker, men det går att konstatera att skillnaden i uppfattning mellan äldre och yngre är statistiskt säkerställd.

De olika åldersgrupperna rör sig sannolikt till stor del i olika lokaler. Skillnaderna kan därför bero på såväl faktiska skillnader som upplevda skillnader. I den yngre åldersgruppen har de svarande relativt nylig erfarenhet av skollokaler. Den äldre åldersgruppen är stor och heterogen, och de har sannolikt

mer blandade erfarenheter. Samtidigt finns det skillnader mellan olika lokaler i alla verksamhetskategorier, så det är inte säkert att skillnaden i uppfattning mellan yngre och äldre kan kopplas till de lokaltyper de vistas i.

Ett annat möjligt skäl till att äldre och yngre har så olika bedömningar av lokalerna kan vara att de olika lokalerna har olika syften. Skolan är en undervisningsmiljö, medan ett särskilt boende ska vara ett hem. De olika syftena med lokalerna kan leda till att de bedöms på olika sätt. Samtidigt är det långt ifrån alla i den äldre åldersgruppen, som består av de som är 65 år och äldre, som har erfarenhet av att bo eller vistas i särskilda boenden.

Ett ytterligare möjligt skäl till de skilda bedömningarna kan vara att det finns en allmän inställning till skolan som går ut på att skolan är tråkig och maten är dålig, som också smittar av på de yngres bedömningar av lokalerna. Det är av materialet inte möjligt att avgöra vad av detta, om något, som är skälet till att yngre och äldre gör så olika bedömningar av hur kommunen sköter sina byggnader.

Övriga bedömningsfrågor

Här presenteras de frågeområden där det antingen saknas statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket, alternativt är lågt antal (färre än hälften) svarande. Områden presenteras därför i korthet.

Bemötande, information och inflytande

Området har sju frågor, men det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket på någon av dessa. Alebornas bedömningar tycks i stort vara lika rikssnitten. Svarsfrekvenserna på frågorna är generellt låga. På frågan om kommunpolitikernas bemötande är det endast 23 personer som svarar. När det gäller bemötande vid kontakter med kommunens tjänstepersoner är svaren fler, 113, och en majoritet av dessa bedömer att bemötandet är gott, även om det finns de med annan uppfattning. En majoritet bedömer också att det fungerar bra eller mycket bra att få svar på frågor om kommunen och dess verksamheter. Däremot är betygen lägre vad gäller möjligheterna att påverka kommunala verksamheter och politiska beslut.

Förtroende

Frågeområdet innehåller tio frågor. Det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket, utan Alebornas bedömningar liknar i stort rikssnitten. En majoritet ger låga betyg. Den enda fråga där en majoritet, 57,3 % ($\pm 5,6$), ger höga betyg är frågan om man i allmänt sett kan lita på människor.

Jämlikhet och integration

Området har fyra frågor, och på tre av dessa finns det statistiska säkerställda skillnader mellan Ale och riket. Samtidigt är det på alla tre frågor en majoritet av de svarande som antingen svarar "Vet ej" eller inte svarar alls på frågorna. De tre frågorna är om man upplever att kommunen arbetar aktivt för att "förbättra integration och delaktighet av människor i samhället", "förbättra toleransen för människors olikheter" och "minska diskrimineringen i samhället". Människors olikheter exemplifieras med ålder, kön eller könstillhörighet, sexualitet, religion, etnicitet eller funktionsnedsättning. Bland de som lämnar svar, uppskattas cirka 75 – 80 % av Aleborna anse "Inte alls eller till viss del" på dessa tre frågor. För riket är motsvarande spann cirka 65 – 72 procent. Svarsfrekvenserna är cirka 5 % lägre i Ale än i riket. De låga svarsfrekvenserna på området visar sannolikt på behovet av att nå ut med de insatser som görs för att förbättra integrationen i samhället.

Klimat och miljöarbete

Området klimat och miljöarbete har sju frågor, men det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket på någon av dessa. På en fråga, utbudet av återvinningscentraler i kommunen där det är möjligt att lämna in farligt avfall, grovsopor och elektronik finns det en statistiskt säkerställd skillnad mellan den yngsta och den äldsta gruppen. I tycks det finns skillnader i uppfattning mellan åldersgrupperna som inte är statistiskt säkerställda, men som alla tyder på att de äldre är mer nöjda än de yngre. Här nedan visas Ales resultat i enkäten. Notera att osäkerhetstalet på frågan om kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan är $\pm 7,3$ vilket innebär att det inte går att uttala sig om vad en majoritet tycker i frågan.

Skola och omsorg

Frågeområdet skola och omsorg är det område med lägst svarsandel, även om det finns enskilda frågor i undersökningen med färre svarande. I diagrammet nedan presenteras de olika frågorna inom området. Frågorna om kommunal vuxenutbildning och gymnasium har båda drygt 70 svarande, vilket innebär att ungefär 16 % av de som besvarar enkäten svarar på dessa frågor. Bland de som besvarar frågorna ger de flesta höga betyg, ganska bra eller mycket bra, vilket syns nedan.

Att en stor del av Ales ungdomar i gymnasieåldern går i gymnasiet i andra kommuner än Ale påverkar sannolikt såväl svarsandel som nöjdhet med hur gymnasieskolan fungerar. Svarsfrekvensen är låg i alla åldersgrupper, men att den sjunker mer i äldre åldersgrupper. Området har tio frågor, men det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och riket på någon av dessa.

Kommunen som helhet

Frågeområdet är det avslutande i enkäten och innehåller fyra sammanfattande frågor.

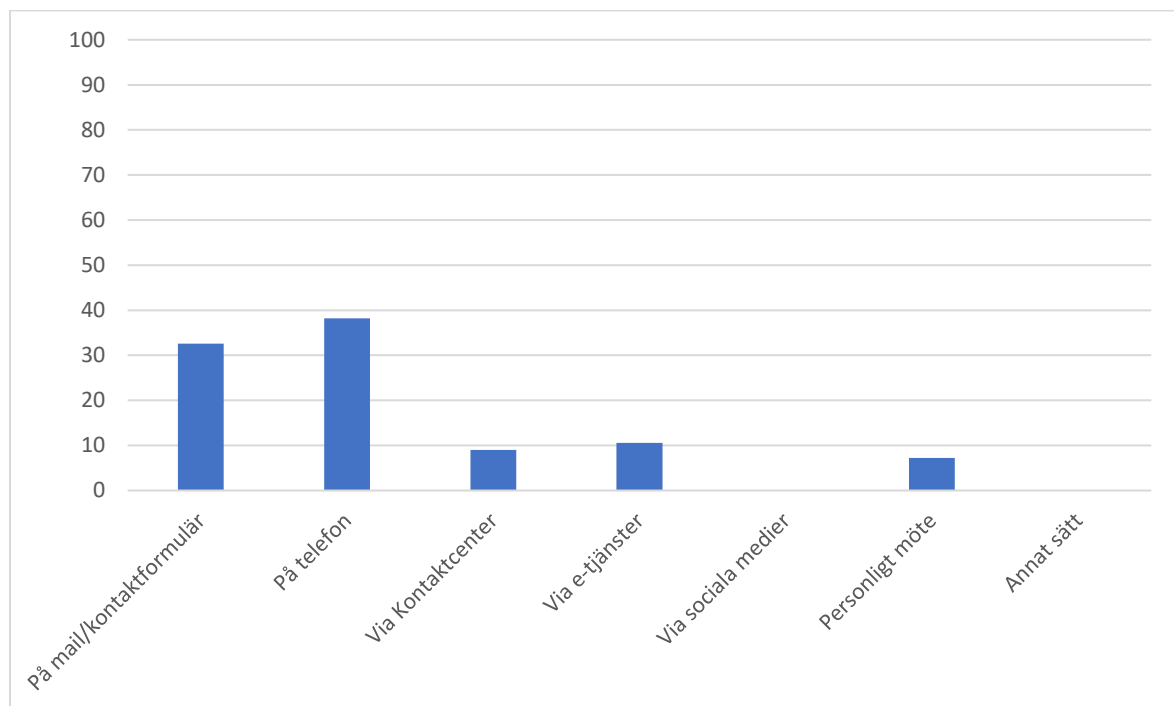
Bedömningarna är på alla fyra frågor mycket lika rikssnittet och antalet svarande är generellt relativt högt. På frågan "Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?" svarar 91 % ($\pm 3,8$) att Ale är mycket eller ganska bra. I den äldsta åldersgruppen är siffran 98,8 % ($\pm 1,8$).

Andra frågor i enkäten

Det finns i enkäten också ett antal frågor som inte är bedömningsfrågor. Även dessa finns med i bilagorna. Här presenteras resultaten för två av dessa, då finns skillnader mellan olika åldersgrupper.

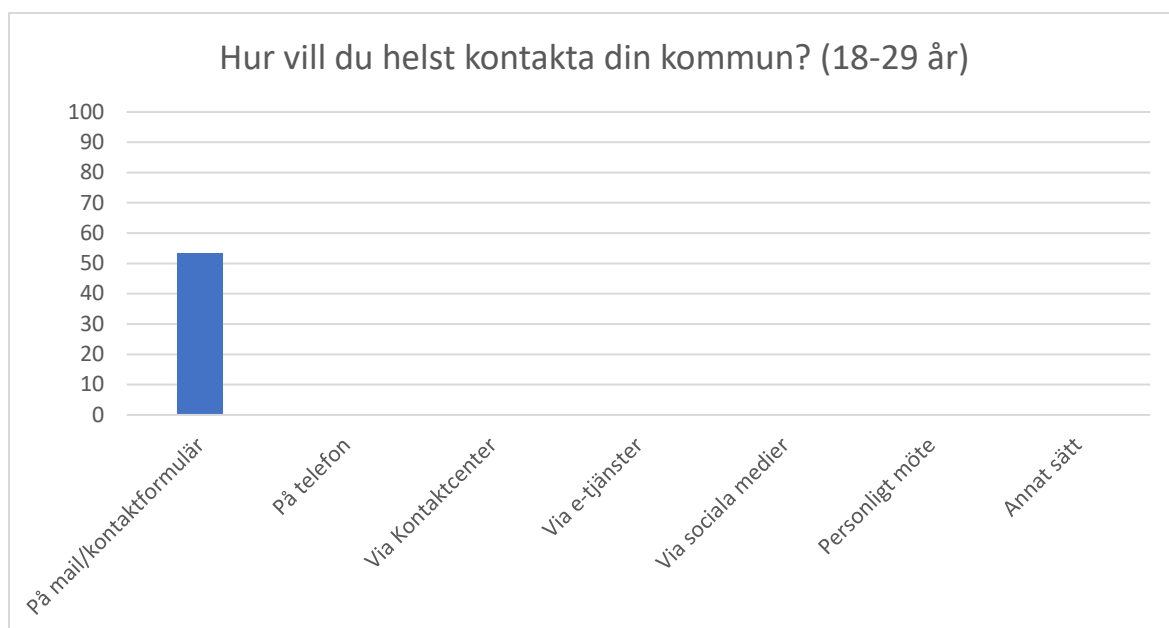
Kontakt med kommunen

Respondenterna har fått besvara frågan "Vilken av följande kontaktvägar vill du helst använda om du ska kontakta din kommun?". Svarsfrekvensen är 93,7 %. Svartalternativen och svarsandelarna redovisas i diagrammet nedan.

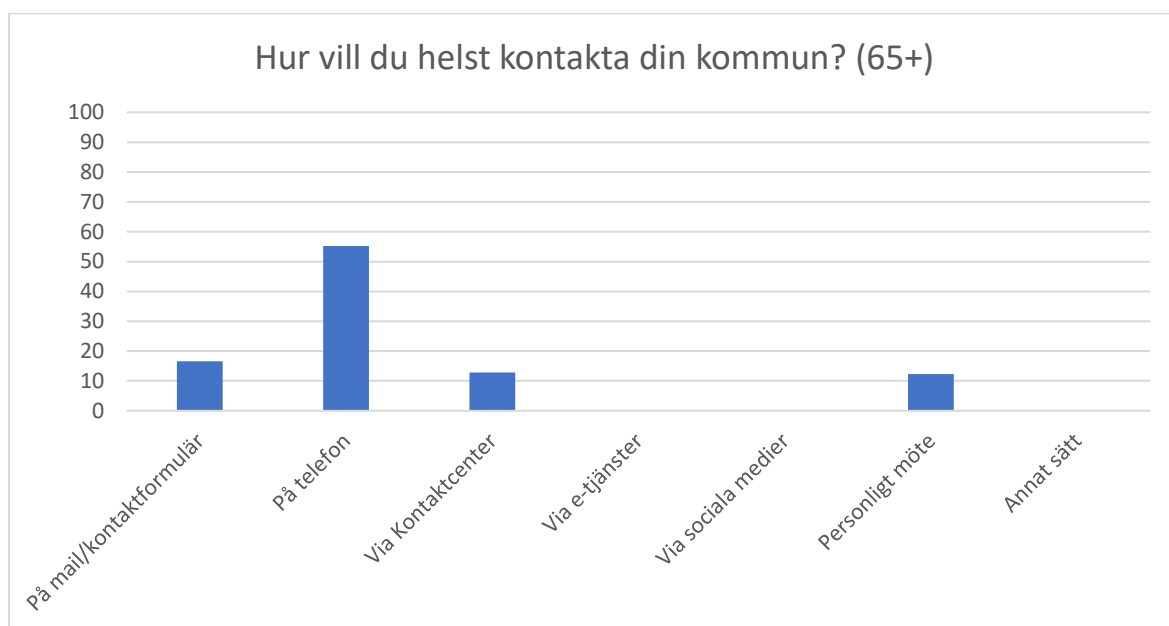

Figur 65. Kontakt med kommunen

Det är dock värt att notera de skillnader som finns mellan olika åldersgrupper, vilket redovisas i de två diagrammen nedan. Antalet svarande i åldersgruppen 18–29 är för få för att något annat svarsalternativ än "Mail eller kontaktformulär på kommunens webbplats" ska visas.

Figur 66. Föredraget sätt att kontakta kommunen bland unga

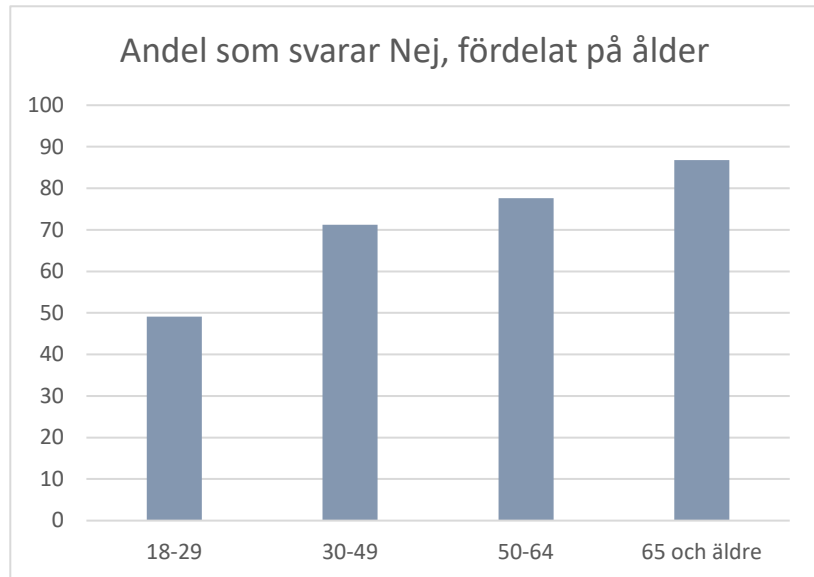
Figur 67. Föredraget sätt att kontakta kommunen bland äldre

Skillnaden mellan åldersgrupper i föredragna kontaktvägar ställer krav på kommunens organisation att vara flexibel.

Flytt från kommunen

Respondenterna har fått besvara frågan "Har du tänkt flytta inom eller från kommunen under kommande 12 månader?". Även på denna fråga är svarsfrekvensen hög, 98,1 %. 72,6 % ($\pm 5,3$) har inga planer på att flytta, men i likhet med frågan ovan finns det skillnader beroende på ålder.

Diagrammet till höger visar andelen som svarar nej på frågan om de tänkt flytta, fördelat på ålder. I den äldsta åldersgruppen har 86,8 % inga planer på att flytta. Motsvarande siffra i den yngsta åldersgruppen är 49,1 %. Mönstret rimmar väl med befolkningsstatistiken.

Figur 68. Andel som ej planerar flytta från kommunen

Avslutning

I den här rapporten har sju frågeområden inom bland annat kultur, idrott, resor, underhåll och trygghet presenterats och analyserats. Alebornas bedömning av de olika områdena varierar med generellt höga betyg inom områdena trygghet och resor, och generellt lägre betyg inom områdena kultur och jämlikhet. Undantag finns dock inom flera områden, som de höga betygen för Ales bibliotek, och inte sällan skiljer sig bedömningarna åt beroende på ålder.

Samtidigt finns det en rad områden som presenteras i korthet och utan eller med en kortare analys, vilket återspeglar att det endast är 26 av de 128 frågorna som har statistiskt säkerställda skillnader mellan Ale och rikssnittet. I vissa fall beror detta sannolikt på att det knappast finns några skillnader att tala om, men inte andra fall handlar det om att låga svarsfrekvenser medför höga osäkerhetstal, som gör det omöjligt att säkerställa att det finns skillnader som sannolikt inte beror på slumpen. Det blir särskilt tydligt när olika grupper ska jämföras med varandra.

För att SCB:s medborgarundersökning, och andra enkäter, ska vara värdefulla och kunna utgöra ett bra underlag för kommunen krävs det att invånarna besvarar enkäterna. Vid framtida enkäter är det därför nödvändigt att genomföra kommunikationsinsatser i lämpliga kanaler för att få upp svarsfrekvenserna. Det borde också övervägas att göra särskilda insatser riktade till grupper som svarar i lägre utsträckning, då det ökar möjligheterna att analysera av vad olika grupper inom kommunen tycker och fördjupa sig i de skillnader som finns. Inte minst måste kommunen peka på att det är värdefullt för såväl politiker som tjänstepersoner är ha kännedom om hur invånarna ser på kommunens olika verksamheter.

